

308951 ప్రతిదినము ప్రకటంపఁబడును

VOL. 4.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ ఆగష్టునెల 29 వ తేది బుధవారము

నెం. 125

నంపుటము. ౪.

పింగళనామ సంవత్సర శాత్రపదమాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨.

సంచిక ౧౨౫

ప్రతిదినము 1-0-0

గుణమునకు హామీ

మలబద్ధము, మందాగ్ని

మూలవ్యాధి

అగ్ని వర్ధక

శూలనొప్పి

అజీర్ణము, విత్తరోగము

ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషులోనే.

(834)

APPLY

Manager, The Ayurvedic Medical Hall,
PULAPPATTA VIA OTTAPALAM,
MALABAR.

ప్రతిదినము 1-0-0

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని కబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పి మాన్పును.

పార్శ్వపు నొప్పుల తార

దోలును. వాయువు

పోట్ల బాగోట్టును.

సువాసనగలిగి యుండును.

ప్రతియుంట నుండదగినది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు

తయారుచేయబడు నుండినదగు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము, డిస్కం, గొంబయి ఆండ్ సడెనా

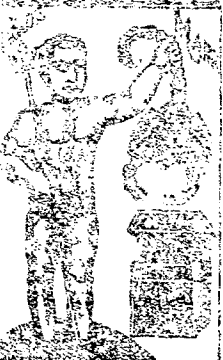
A Magic Cure for Scorpion Sting.

సర్పవృశ్చిక విషసంజీవిని.

(8జిబ్బెట్ల (రేడు మార్కు)

దుఃఖముతో వచ్చువారు సంకోచముతో పోవుదురు.

గుణము లేదని రుజువు చేయువారలకు గూ 100 ఇంచు.

ఇది ప్రతి కటుంబమునం దుండ వలసిన మౌఖ్యమధము. ఆంగ్ల యూనాని, దోమలైదులచే పాక్ష ధ్దగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినము లుండినను నుందు గుణముజూడదు. తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక, మక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నుభవం గొందును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్తేజి 0-8-0 1 దశక పాకెట్ వెల గూ 5-0-0. పోస్తేజి 1-కి 1-6 వెలక పోస్తేజి 1-కి 1-6

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి పోస్తేజి ఇంచు కర్రకులకు 100కి 25 రూపాయలు కమీషన్ చెయ్యబడును చిరునామా:— ధన లక్ష్మీ కం పేని, 1.6 వెలక పోస్తేజి 1-కి 1-6, పాకెట్ల వెల పోట్లు, మదరాసు.

అమృతనివారినే.

126

ప్రాథమిక తేమ్యుగా
సత్యోగానికి తేమ్యు

ఇది బలహీనులకు, వీరము, మనుజులకు, ప్రశంసకు, అభివృద్ధి, తమిళము, తమిళము, మొదలగు దినుగా నుండుట.

పనిచుండెంతమాత్ర మిచ్చుకేవలంకట, నిష్కర్మ, బలహీనులు, అయాసము, కుక్కలమొహములు, వివాహము, శాశ్వతా యులకు నుభవంక వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలగు వారికి ప్రత్యుత్తరములు; బలము గలిగియును. ఆనేక కేలమండి ఇందు లగు బాగుపడినవారు. నీవువాడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని వానిమోస్తరు ఒకమాగు పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0

40 " " " 2-0-0

వీరము! పరిమిత ప్రవృత్తుల రాజు వీరము!!

ఆహ్లాదిత బహార్

అనార్యమృగాను కొంతకాల ముందుట్టి అనార్య వాసనయును కలదు. ఆనార్యుల సారాంశ మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. కేరళదేశంలో గాని చొక్కాయై వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన వనము పుష్పలంఘనంబు యెంత ముఖమయిన వానకను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించుదురు. ఇతర వాసనలు యే వేరియండినా యీ అహ్లాదిత బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి గ్రాసీ పంపును. వెల 1/2 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0) వి.పి. వార్షి " 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి " 0-12-0) రూ. 0-4-0 " 1/2 అవున్నబుడ్డి 1-కి " 2-0-0 ప్రత్యేకము అంగ్లీయిండియన్ డ్రగ్స్ అందు తెమికల్ కంపెని.

నెం 155, జమ్మూరుపేట పి.డి, బొంబాయి.

చుద్రాడు యెడల:- మహాత్మా భువనాశ్రయ మార్కెట్ ప్రాంతములో, మదరాసు.

బహుమతి! 5 రూపల వెలగల వాక్. బహుమతి!!

ఈవి తరచులోగల సిరా అడ్డక (వాయు ఆస్త్రియాదేశపు 14 క్యాంట్ల గోల్డ్ పేటెండ్ నిల్పుగల ఫాకెట్ కేసేనా, ఒక సిరాబుడ్డి, 1 నిల్పు 1 క్లిప్స్ తో వెల రు. 4-0. ఈ కేసేనాను కొనుక్కోవలకు వై చెప్పిన గడియారము ఒకటి బహుమతిగా యివ్వబడును. మదరాసు మెయిల్ కంపెని, (833) వై నాబాబు రోడ్డు, మదరాసు.

కాక భక్తులము

విశిష్టమైనవారుల మన మన మార్గములు అంకితములు; "అహింసా మహాధర్మ" అని నీతి తెలిపినవాడు. గాత్రం మేను ఈ పుస్తకము యినా ముగా పోషణార్థము మేమేమిది చేయుచున్నాను. వెంటనే వ్రాయును.

212 ప్రభుత్వ ప్రెస్, మదరాసులో ప్రింట్ చేయబడినది. పరిశీలనకు బొంబాయి 156, బ్రాడ్వే, న్యూయార్క్.

‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

వై విచారణాధికారులు: మెసర్సు ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్న పట్టణం, ఈ, బోన్సు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱు, అరటి మొదలగు చూగాడి ఖని, పయ్యింపు, నుం, ఫలవృక్ష మొదలగు, మొక్క తీగవై రాలకున్న సంపూర్ణపురువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యెన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుచేత ఎరువులు పోషించిన బారి తాలూకు భూములపట్టిని రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆ భూముల గుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నారు. “శాస్త్రోక్త ఎరువు” అను మానంతర నిర్ణయ ఇంగ్లీషు, తెలుగు, ఉరద, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో వెలవెలకు ప్రచురించి అచట ఎరువు విషయముగా న్యాయములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క గిల్లాలోని ఒమీడ్ నాథుడు ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వై చెప్పిన పత్రికలు, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములను ఈ క్రింద మదరాసు వియంతు వైదిలాగమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెని, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

హైందవ విద్యుత్తుము

(1) జి. ఆర్. జోషియర్గాడు

III

సోమ యను నామకముగల యొక బ్రాహ్మణ యువతికలదు. ఆమెకు భ్రాతృకత్తి అపారము. ఒకసారి చదివిన విషయముల నెప్పటికిని మరచుకొనడక ఆమె సకలకాత్రు పానంతురాలై, ఆ బ్రాహ్మణమున నన్యాయము నేర్పించెను. భాగ్యమతిగ్రంథములను జదివినచో, ఉపనిషత్తు, శకుల, భద్రకవిని, అశుల, గౌతమి, ధర్మవీర, వల్లినాథ, భువలయ, కారీ, కాశీ, సుందర్, త్రిపుర, సుప్రసన్న, మాలినీమున్నగు నారీ తిలకములు మిగుల విద్యావతులగుటయేగాక, ఆధ్యాత్మిక చింతనము గలవారై, పుణ్యక్షేత్రములు గలవారని కూడ తెలియుచున్నది. కాశీరాజగు బ్రహ్మదత్తుని కుమార్తెయైన కాశీబుందలి యనునామె, తన యోగమహాత్మ్యమున, అనేక విచిత్రకార్యముల చేసెనని చెప్పవచ్చును. ప్రాసంగికముగా మౌనముగా తేలి యనునామెను కాశీరాజు పుత్రుని కిచ్చి పరిణయ మొనర్చుకొనెనని నిశ్చయింపగా, నామె వైవాహిక సుఖముల నెచ్చరిక, ఆధ్యాత్మిక చింతనముగల దై, కరిణయనున, తిరస్కరించి, యాకర్షణమున కన్యగా నేర్పించెను. ఈమె చక్రము పాశీభాషలో వ్రాయబడిన భాగ్య మత గ్రంథములలో చూడవచ్చును. మల్లినాథ యను నామె, విద్యావతియై, వైశాల్యము 19గురు శిష్యులకులలో నొక్కరైగా పరిగణింపబడుచుండెను. అనుల యను లలనాకత్తును, మేఘ కర్ణుని రాజ్యము, ఆశోకుని కాలమున భాగ్యమతియును సేవకాశీ ద్వీపమున న్యాత్రము గావించి, సత్కీర్తిని గడించెను.

వేదములలోని వేదాంతభాగములను నేర్చుకొనుట కొక సన్యాసిని వాల్మీకాశ్రమమునకు బోయెనని భవభూతి విచిత్ర మగు ఉత్తరరామ చరితమున వ్రాయబడియున్నది. మరియు, చై నాదేశపు ప్రయాణికుడగు హామత్స్యాంగు హిందూదేశ మునకు వచ్చిపోవుట, మార్గదేవ చక్రవర్తి సోదరియగు రాజేశ్వరీ కథలోని చహు పండితులతో వేదాంతము మున్నగు మహా విషయముల గూర్చి చర్చించు చుండగ చూచినట్లు వ్రాయుచున్నది. ఆమె ఆశ్చర్యకరములను, ఉండిన, 1205వ సంవత్సరమున వ్రాయబడిన సాధుక్త కామావృత్త మను గం గుప్తాగ్రంథమున, భిక్షువేది, సీత, కల్పానిక, విద్య, విజయ, కేకట, వ్యాసపాదు మున్నగు నారీమణులు కవిత్వమున శిష్యుల రచించి, గ్రంథకర్త బ్రహ్మచర్యము లభింపజేయుచున్నది.

కాశీరాజు యగు గాంధారి, పతివ్రతయైన, దూర దృష్టి సంపన్నయైన, విద్యావేదకరీణ యనియు, రాజ విధులనుగూర్చి యామె తన కుమారులకు సవితము బోధించుచుండెడిదయను భారతమున చెప్పబడియున్నది. శ్రీకృష్ణుని భార్యలలో నొక్కరైకలగు నొకభావ. తన భర్తకొరకై ఊడేయతోడ యధమున జేసెననియు, ఆమె యధ వైభవ్యమును శ్రీకృష్ణుడు చాల ప్రశంసించెననియు భాగవతమున వ్రాయబడియున్నది. దిగువన యను మహాసాధ్యయొక్క చరిత్రము శ్రీ లోకమున కంతకును ఆదర్శప్రాయము. రాజ్యము గోల్పోయి ఆడవులపాలైన తనవలెతోడ సేవయు శిష్టముల ననుభవించుచు, కొంతకాలమున కాశీరామెను విడిచిపో, యనేక ఘోరప్రయత్నములచేసి తుదకుతనపతిని చేపట్టిన యా మహాపతివ్రతయొక్క చరిత్రమును విని హైందవ లలనా కవిని హర్షప్రకటన మానన లగుచుండుదు. ప్రజా కలియనశ్రీ లేడి చరిత్రమును ధరించి, భూరీతమను గావించి నట్లు రామాయణమున గానవచ్చుచున్నది. మాతంగుని శిష్యులగు శకులయను గామెకు శ్రీరామని యంశభక్తి. ఆతని తోనా సేవగావించిన ఆధ్యాత్మిక విషయచర్చ ఆత్మదృఢతము. ఆమెచరిత్రము రామాయణమున చూడవచ్చును.

కాశీరామెను భార్య పిన్ననాటనే యెల్ల కాత్రముల బంధించి, మిగుల ప్రభావతి గాంచెను. ఎట్టి రాకొమరు లామె పాణిగ్రహమును గోరకచ్చినన, వారు విద్యా విషయమున తనకు తగినవారు కాని పరిణయము గావించుకొనకుండెను. అంత నామె లెండికొనుకొనెడి “ఇక వచ్చు నాకేదెందుగ నుండేనేని, తక్కిన విషయములలో నెట్టి వాడైనను, ఆతనికి నాకొమార్తె నిచ్చి పెండ్లి చేసెదనని” వాగ్దానము జేసెను. అంత నామె సేవకులు వ్యవసాయము చేసికొనుచున్న కాశీ రామెను వస్త్రాలంకృతుని జేసి, తిసిగొనిరాగా, యాతనికి తన కుమార్తె నిచ్చి రామ వివాహము గావించెను. కాని, యాతని ఆజ్ఞానమును గాంచి, యా విద్యావతి మిగుల వగలెంది,

యాతని నిందించుచు, యాతని శరీరమును వామపాదంబున తొలగం జేయుచు, ఆతని నొప్పించెను. అంత కాశీరామె మిగుల విచారము నొంది, ఆమెతో సమానముగు విద్యనభ్యసించు నంతవరకును తిరిగి రానని వాగ్దానముజేసి, విద్యా నేర్ప మణమునకై వెడలిపోయెను. అనేక వత్సరము లాతడు కష్టముల పడి, విద్యాభ్యాసము తన భార్యవద్దకు వచ్చెను. ఆతడే ప్రపంచములోని కవులలో నెల్ల సార్వభౌముడని పిలువ దగిన కాశీరామ.

గుజరాతు దేశమును పాలించు వీరసింహు నేనుని కొంగురిత యగు శకతిశయను నామె బిల్వణునివద్ద విద్యనభ్యసించినట్లు ను, సంస్కృతము మున్నగు భాషలలో మిగుల పండిత్యము గడించినట్లును నునకు తెలియుచున్నది. మరియు జయచంద్రుని పుత్రిక యగు సమ్యగా త యను నామె పృథ్వీరాజునకు పట్టపురాణి. ఈమె దైవభక్తి తత్పరురాలు; పతివ్రత. ఈమె సాంఘిక కాత్రము, రాజకీయములు మున్నగునానిలో నసమాన పండిత్యము గడించి, తన భర్త కనేక విషయములలో తోడు నీడయై సహాయ మొనరించి, తుట్టు తుద కాతని సురక్షానంతరమున సహాగమము గావించెను. సుప్రసిద్ధుడగు తులసీదాసుయొక్క భార్యయగు మమతయను నామె, తన భర్త మానసమున ప్రాపంచిక సుఖములనుండి త్రిప్పివైచి, ఆతని దైవభక్తి తత్పరుని గావించెను.

వాచస్పతి మిత్ర అను నాతని పత్ని చగు భవతియను నామె “కల్పవృక్ష” అను గ్రంథమునై యొక వ్యాఖ్యానమును విరచించెను. ఆమె ధీశక్తి సంపన్నతను మెచ్చుకొని, వాచస్పతి ఆమెపేరనే “ధనశ్రీ” యను నొక పుస్తకమును వ్రాసెను. కర్ణాటదేశాధిపురాలును కాశీరామనితో సమానముగ కవిత్వము చెప్పించుండెను. విశ్వదేవి గంగయను నామె “వాక్యావళి” యను వైతీక గ్రంథమును రచించెను. హరిసింహుడను రాజు కాలమున, అతని మనుమడుగు చంద్రసింహుని భార్యయగు లక్ష్మణ దేవియను నామె “వివాద చంద్ర” అను న్యాయ కాత్ర గ్రంథమును రచించెను. ఈ గ్రంథ మిప్పుడు మిథిలాదేశమున నున్నది. ఈ గ్రంథానుసరణముగనే అచ్చట వివాదములు నిర్ణయింప బడుచున్నవి. మితాక్షరయను న్యాయ కాత్ర గ్రంథమునకు భాలంభట్ట వ్యాఖ్యానమని యొక వ్యాఖ్యానము కలదు. లక్ష్మీదేవియే ఆపేరుతో యా వ్యాఖ్యానమును వ్రాసెను. ఈమె పదునేడవ శతాబ్దమున నుండవచ్చునని యూహించవలసి యున్నది.

ఈమె కాలము నాటికి శ్రీ విద్య అంత గణనీయముగ చూడబడుటలేదు. విద్యావతులకు పేరు సంపాదించవల యుననెడి ఆసక్తితగ్గిపోయినది. హైందవ ప్రాముఖ్యత హిందూత్వ సందర్భాల్లోనూ, గాజీయాంధోళీనము ప్రబలుటచేతను, మరి కొన్ని కారణముల చేతను శ్రీవిద్య ప్రముఖత నందజాలక పోయినది. శ్రీ విద్య ఆ కాత్రీయమను వాదము లు ప్రబలించి. కాని కాత్రీయమనే “కన్యావ్యేసం పాలనీయా క్షత్రీయాతి యత్నీక” అను వాక్యములు గానవచ్చుచు, శ్రీ విద్యకు ప్రోత్సాహముచు, అది కాత్రీయమే యని నొక్కి చెప్పవచ్చును. శ్రీ పురుషుల కిరువురుకు సమానముగ హక్కుగలవని మన కాత్రీయ బుద్ధినికొని యున్నది. హిందూ సేవా భ్యాసము చేయుటకు హక్కు గలదు. కాని యా విషయమైన చర్చ అనవసరము. వేద పఠనము దక్క జ్ఞానాభివృద్ధి కిక సాధనము లేదా? కావున యెల్లరును మానవ జాత్యభ్యుదయ మునకు విద్యయే మూలకారణ మనియు, అందు శ్రీవిద్య ముఖ్యమనియు గు రైతేని, వనితాసమితుల విద్యగజి, భారత వర్షము పూర్వపు దౌర్భాగ్యము మొందునట్లు యత్నింప వలయును. ఇండియన్ లేడీసు మాగజైను.

నిర్మల మైన
మలబారు సారాయి
(కోబ్బరికల్లునుండి బట్టిదొనబడినది)
కొలంబో అరకవలెనె, ఇది మలబారులో
సిద్ధముచేయబడినది.
బహు నిర్మలమునది. ఆరోగ్యకరమునది.
డజను కాలుగాలను బుట్టుగల పెట్టెలుగ
అమ్మబడును.
విడి సీసాలు అమ్మబడవు.
యన్. పి. సారథి, అందుకో,
(826) **మదరాసు.**

విద్యాభ్యాసాధికారుల సమావేశము.
(1) (నిన్నటి తరువాయి)
పీదప సభవారు రెండవతరగతి పుస్తకాల విచారించిరి.
(1) విదేశభాషలో విద్యగజతుల వలన (క) బాలర స్వకీయ స్వేచ్ఛా ఆలోచనకై యడగిపోయి పట్టజేయుటయే పాఠముల నేర్చుకొనుట కావశ్యకమున వారి జ్ఞానాభివృద్ధి కంత వర కాటంకముగలుగును? (గ) అందువలన ఉపాధ్యాయులకు మిగుల కష్టముగానుండి దేశభాష లెంతవరకు నశించును?
(2) దేశభాషలలో తిగిన్న పాఠకపుస్తకములు లేకుంటయు, దేశభాషలలో సాంకేతికపదములు విశేషముగ లేకుండుటయు, దేశభాష లనేకముగ నుండుటయు దేశభాషల మూలమున విద్యను బోధించుట కంతరాములుగ నుండునా?
(3) క్రమక్రమమున నాంగ్లభాషను బోధకభాషగ నుపయోగింపవచ్చునా? కూడదా? ఉపయోగింపవచ్చునని ఎప్పుటి నుండి ఉపయోగింపవచ్చును? (4) ఎంతవరకు విద్యార్థులను దేశభాషలయందే పరిక్షింపవలయును? ఇట్టి పరిక్షల నిధివలో జేసియుండిరా? చేసియున్న వాటి ఫలితమేమి?
డిలాఫాసీ గారిటుల ప్రత్యుత్తరము లొసగిరి. (1) విదేశ భాషల మూలమున విద్యగజతులవలన బాలర జ్ఞానాభివృద్ధికి తప్పక యాటంకము కలుగును. (క) అవును. (గ) ఆవశ్యకముగ బాధకలిగింపదు. (2) ఉత్తరతరగతులలో తప్ప తక్కిన తరగతులలో నిందువలన సంతభాష యుండజాలదు. (3) క్రమక్రమమున నాంగ్ల భాషలో పాఠముల బోధించు పద్ధతి ని సంయుక్త పరగ జాల యం దుత్తమ తరగతులలో ప్రవేశపెట్టిరి. భూగోళమునందును చరిత్రమునందునుగూడ ఆంగ్ల భాషనే బోధకభాషగ నుపయోగింపవలయును. (4) ఈ విషయమున 'సంయుక్త రాష్ట్రములం దిది వరకు ప్రయత్నించుచుండలేదు. కాని కళాశాలలలో జనువ గోరు విద్యార్థుల నాంగ్ల భాషనే ఉత్తరముల వ్రాయగోరుట మంచిది. స్కూలుపైసలు పరిక్షలలో దేశభాషయందే యుత్తరముల వ్రాయనిచ్చుట వలన విశేషలాభము కలుగ గలదు.

శివశంకరశాస్త్రి గారిట్లు చెప్పిరి. (1) విదేశభాషనుబోధక భాషగ నుపయోగించుటవలన విద్యార్థుల జ్ఞానాభివృద్ధికి భంగము వాటిల్లుననుట యసందర్భము. చాలవర కది బాలసమాన కపు పునాదిపై నాధారపడి యుండును. దానిని భద్రముగ నుపజూరుట కుపాధ్యాయులు విశేష జాగ్రూకులై యుండవలయును. లోపలి మానసికవి కాసము విదేశభాషమూలమున నేనులభముగ ప్రకాశింపగలదు. (గ) ప్రదేశభాషతోత్సాహుల లనేక మంది ఉన్నటులున్నది గాని ఇందువలన దేశభాషలకు నష్టము సంభవించునని చెప్పటకు వీలుకాదు. (2) పాఠకపుస్తకములు చాలినన్ని యున్నవి, పదాధిక్యత యొక సధికముగ నేయున్నది గాని భాషలు విశేషముగ నుండుట గొప్ప యవాంతరముగ నున్నది. (3) అవును; క్రమక్రమమున నుపయోగింపవచ్చును. (4) విశ్వవిద్యాలయ తరగతుల జనువగోరి విద్యార్థులు తమ యిష్టమువచ్చిన భాషలో నుత్తరువుల నొసగుటకు వీలుండవచ్చును.

శేషఅయ్యరు గారిట్లు చెప్పిరి. ఇప్పటి స్థితినిబట్టిమాచిన ఇది వరలో దేశభాషలందు బోధింపబడు విషయములే ఆంగ్లభాష ద్వారా నాలుగైదు పాఠములలో బోధింపబడుచున్నవి. తత్ఫలితముగ ఆజనపాఠములో నుపాధ్యాయుల తిత్వరీతిముగ మూడెండ్లపాఠముల నొకే సంవత్సరములో జెప్పవలసి వచ్చుటవలన విచారకరమగు యిప్పటి “సోల్సుల” చెప్పపద్ధతి యాచరణమునకు వచ్చెను. ప్రస్తుతస్థితి ననుసరించి మన విశ్వవిద్యాలయములు పాశ్చాత్య నేతములలో నుండు యధాధ్యములగు విశ్వవిద్యాలయముల మాదిరి తరగతులు గాక అచటి పబ్లికస్కూలులకు మాత్రము సరిపోవుచున్నది. అందువలన నట్టి పద్ధతులను జాతీయాభివృద్ధికి తగియుండజాలవు ఈ సంగతుల దృష్టి పథమునందుంచి వైచక్ష్యం కిక నుత్తరముల జెప్పెదను. (1) అవును. (క) ప్రతిమానవనకును స్వకీయ స్వాతంత్ర్యమున్నది. దాని తగిన రీతి నభివృద్ధి నొందిండుట కుగ్గుపాలనుండి బాలుడే భాష కలవడి యున్నాడో ఆ భాష మూలమున నేవానికి జ్ఞానాభివృద్ధి గావించుట సమంజసము. (గ) అవును. శాస్త్రీగారు చెప్పిన యుత్సాహకరులు ఇంతలోనే బయలువెడలగలరు. (2) పాఠకపుస్తకములు విశేషముగ బయలువెడలు చున్నవి. దేశభాషలు విశేషముగ నున్నప్పటికిని, చెప్పరాజధాని బట్టిమాచిన ప్రతిభాషయు విస్పష్టమగు ప్రత్యేక పుండలముననే ప్యాపించియున్నది. ఆ

యిన నానేకభాషలవలన గలుగుకష్టము మొక్క చెన్నపట్టణమున నే కలగగలదు. (౪) మదరాసునందు తానును లేకవంటి వారలను అయిదవభాషయు వరకును దేశభాషల మూముననే విద్యను వ్యాపింపజేయవలయునని తలచుచున్నాను. ఆటవ భారములూ మాత్రమే బోధకభాష నాంగభాషగ మున్నవలయును. అచట బాలర ఆంగ్లభాషాభ్యాసము మునుపటికంటె నధికముగ నుండుటకు ఆంగ్లభాషను గూర్చి ప్రత్యేకముగ శ్రద్ధను తీసికొన వలయును. (౫) ఏభాష వైద్యుల బాలురు ఉత్తరముల నీయవచ్చు ననుమాటను యథార్థము చేయవలయునని ప్రశ్నలు దేశభాషయందును గూడ లిఖి పటడి యింద వలయును.

ఆంగ్లభాష విదేశభాషగ పరిగణింపవలయు ననుమానము ఆష్టమసూలు గారు గర్హించిరి. 1 (క) ఆంగ్లభాష దేశ భాషలకంటెను ఎక్కువప్రాముఖ్యముగలది. భారతీయులకు విచారిక స్వేచ్ఛాశక్తిని స్వలింగ్ర ఆలోచనము గలిగించిన దాంగ్ల విద్యయే! (౫) లేదు; మీరు మిక్కిలి దేశభాషలందు విద్యగఱపుటకు లెగినంత మంది ఉపాధ్యాయులేలేరు. వీరిపు డాంగ్లభాషలో మంచి పాండిత్యము గలవారలచే బోధింపబడు చున్నారు. వంగభాష మునుపటికంటె నిష్పన్ను చాల యభివృద్ధి గాంచిన నది ఆంగ్ల విద్యవలననే యని ఎటు గ వలయును. నిజముగ ఆంగ్లభాషయే, దేశభాషలు నొక దాని కొకటి కురుద్దములు కావు. (2) తగినన్ని పుస్తకములు లేక పోలేదు. అనేక విధముల దేశభాషల నుత్పాదించ వచ్చును గాని ఆంగ్లభాషను మాత్రమే బోధక భాషగ నుపయోగింప వలెను. (3) అవును. అయిదవ తరగతి నుండియు ఆంగ్లభాష ద్వారా క్రమమున నాంగ్లభాషను బోధకభాషగ నుపయోగింపవలెను. మొదట గణితము, అనంతరము భూగోళ మును, ఆ పైని చరిత్రమును, అనంతర మన్ని పాఠములును ఆంగ్లభాషయందుననే బోధింపబడవలయును.

రీచీగా రిట్లు చెప్పిరి. ఆంగ్లభాషవలన కంఠపాఠము కొంతవర కభ్యాసమైనది. ఆంగ్లభాష నీనుండిన యుత్తరములు తృప్తికరములుగ లేవు. దేశభాషలను బోధకభాషలుగ నుపయోగించువోట్లు గ్రహణశక్తియు, గంతతపఃశ్రమ శక్తియు నధికమగును. ఏ భారతీయుడుగాని ఏల రెండుభాషలలో నాలోచింప నడుగబడవలయునో బోధపడకున్నది. ఆంగ్లభాష ద్వారా విద్యను బోధించుపద్ధతినెంతకాలమువరకు నిలపిక నంత మందిది. భూగోళపదములను, చరిత్రపదములను దేశభాషలలో నేల ప్రవేశ పెట్టకూడదు? దేశభాషలలో మంచి పుస్తకములు విశేషముగ లేవనుటకు వాస్తవము. చొర తనమువారు బహుశతుల మెసకెదరునియు గూడ దేశభాష లందు మంచి పుస్తకముల వ్రాయింప లేకపోయిరి. విశ్వవిద్యాలయమున జరుపబోవు విద్యార్థులు మాత్రమే, నా రేయేపాఠములలో పట్టపరీక్ష నొందజూతురో ఆపాఠములందు మాత్రమే ఆంగ్లభాషలో నుత్తముల నీయ గోరబడిరి.

హార్నెలు గారిట్లు చెప్పిరి. చిరక నాలుగుతరగతులందు మాత్రమే ఆంగ్లభాషను బోధక భాషగ నుపయోగించుట మంచిది. ఏవిధమున విద్యగఱపబడునదియు ఉపాధ్యాయుల నే నిశ్చయించుకొను నుటకు సమంజసము. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమున దేశభాషలం దీరుబడును తైరములు ఆంగ్లభాషయందెచ్చు నుత్తరముల కంటె నధిక సంత్రిప్తకరములుగ నుండలేదు.

ఫజ్జహు స్నేహగారిట్లు చెప్పిరి. ఆంగ్లభాషను బోధక భాషగ నుపయోగించిన ఆంగ్లభాషాభ్యాస మభివృద్ధికొందునను వాదనకు తగినంతబలము గన్పించదు. ఇంకను తమంతట తామే విశేష ప్రాముఖ్యములగు ఇతరసాతము లాంగ్లభాష కంటె తక్కువవిగ నేలపరిగణింప బడవలయునో తెలియ గాను. 1, (క) (౫) ప్రశ్నలకతడు "అవును"ని ఉత్తరమిచ్చెను. (2) పుస్తకములు చాలకపోవు. (3) ఆంగ్లభాష శాస్త్రపాఠముల బోధించుటకు మాత్రమే క్రమక్రమమునబోధింప బడ వలయును. భూగోళ చరిత్ర పాఠముల బోధించుటకు దేశభాష లుపయోగింపబడవలయును (4) బాలురు తమ యిష్టము వచ్చిన భాషలో వ్రాయగలుగుట కవకాశ మిచ్చుట మంచిదే కాని అందువలన ప్రస్తుత స్థితులబట్టి విశేష లాభము గలుగజాలదు.

దేశభాషలనే పూర్తిగా బోధక భాషలుగ నుపయోగింపవలయుననియు, దేశభాషలలో సులభముగ పాఠము లగ్రహింప గలుగుటచే చాలకాలము శుష్క ప్రయాసమున వ్యయము కానేరదనియు, ఆ కాలమును ప్రయోజనకారిక ఆంగ్ల భాషా బోధనమున నుపయోగించిన ఆంగ్లభాషాభ్యాసము మరింత

దృఢపడుననియు, అందువలన విశ్వవిద్యాలయములకు బోవు బాలుర కాంగ్లభాషాభ్యాస మించుకయు తగ్గిపోవ నేరదనియు ద్యుత్పాదుగుగాలు వాదించిరి.

చక్రివర్తిగారిట్లు తలచిరి. (1) (క) ప్రశ్నకు నా రకు నూలగును నుత్తరము నొసకెదరు. (౫) అవును; కాని దేశ భాషా సాంకేతికపదములకంటె ఆంగ్లభాషా సాంకేతికపదములే సులభగ్రాహ్యములుగ నుండవలెను. (2) కాదు. (3) క్రమక్రమముగ (4) ఇష్టమువచ్చిన భాషలో నుత్తరముల వ్రాయగోవచ్చును గాని దేశభాషలలోనే ప్రశ్నల వేయవలయుననుటంత సంభావ్యము కాదు. అంగువలన విమృశణముగ విశ్వవిద్యాలయము వారి కెక్కుడు కష్టములు గలుగును.

రామ రత్నమగారిట్లు చెప్పిరి. ఇప్పటి విద్యా పద్ధతుల వలన బాలురు విశేష విద్యానంతలు గావంతులకు ఆత్యధికముగ నాంగ్ల భాష నుపయోగించుట వలననే కలుగుచున్నది. ఇది యథార్థము. చివర రెండు తరగతులందును మాత్రమే ఆంగ్లభాష బోధక భాషగ నుపయోగింపబడవలయును. అదియు విద్యార్థుల యొక్కయు ఉపాధ్యాయుల యొక్కయు యిష్టము ననుసరించియే యుపయోగింప బడవలయును. మొత్తమున కథనము విశేషముగ నుపయోగింప బడువోట దేశభాషయు; వాదన పరిశీలనముల విశేషముగ నుపయోగించువోట్లు ఆంగ్ల భాషయు; బోధకభాషలుగ నుపయోగింపబడవలయును. గురుకులములో దేశభాషల మూలమున పరీక్షల జరుపుట విషయ వంతముగ నున్నది.

రెయోపుగారిట్లు చెప్పిరి. ఆష్టమే యాంగ్లభాష నశ్య సింపు వారలకు ఆంగ్లభాషయందలి సాంకేతిక పదములును, నిర్వచనము (డిఫినిషన్) లును ఎట్లు బోధపడునో తెలియకున్నది. దేశభాషా బోధనమువలన గలిగిన వ్యవధియే ఆంగ్లభాషయందు బాలురకు విశేషభావ మొనగూర్చగలను.

మొస్తమగారిట్లు చెప్పిరి. (1) (క) ఆంగ్లభాషను ప్రవేశ పెట్టు విధానముపై చాల ఆధారపడియున్నది. కొంచెంతగాయము గలుగుట సహజము. కాని ఆయంతరాయమే కొంత విద్యగనన్నది. ఆంగ్లభాషను బాలురు బాగుగ గ్రహించుకొనలేక పోవుట ఆంగ్లభాషా కాతస్యత వలనకాదు. బాలురకు తగిన రీతిని బోధింప వంతులవలన నట్లు సంభవించు చున్నది. (2) అనేక అంతరాయములు లేవు గాని కొన్ని కష్టములు మాత్రమున్నవి. (3) పోర్చు భారములోగా ఆంగ్లభాష బోధక భాషగ నుపయోగింపబడ వలయును. (4) అందువలన నేమియు లాభ మున్నటుల నొచడు. (నశేషము)

నోటీసు
—:—
The Krishna Jute & Cotton Mills Co. Ltd., ELLORE.
ది కృష్ణ జ్యూటు అండు కాటన్ మిల్స్ కంపెనీ, లిమిటెడ్డు, యేలూరు.

సదరు కంపెనీ భాగస్వాములకు 1916 సం॥ ఆఖరుకు పేరు 1-కి రు 15-లు చొ॥న లాభం పంచిపెట్టుటకు తీర్మానం కాబడినందున డివిడెండు వారంట్లు యీ తేదీనుంచి జారీకాబడును. అవి వారికి చేరగానే వానిక్రింది భాగమున అణా చీటి అంటించి సంతకముచేసి పంపినయెడల వారి సొమ్ము మనీఆర్డరుద్వారాగాని లేక వారు కోరిన ప్రకారముగగాని పంపబడును.

1915 సం॥ తాలూకు లోగడ జారీకాబడ్డి డివిడెండు వారంట్లలో కొందరు యీకా సంతకములుచేసి పంపలేదు. కనుక అవిన్నీ తక్షణం సంతకంచేసి పంపినయెడల సొమ్ము పొందగలరు.

[Sd] Mothey Gangaraju
859 శైలకటారి & బ్రజరరు.

శ్శానవాటిక
శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి కృతముగు నవల
కాలికొబైదు 1-0-0 అట్టబైదు అ. 0-14-0
839 మానేజరు, కలాభివర్ధని
రాయవరం, రాయచండ్రపురం పోస్టు; గోదావరిజిల్లా.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

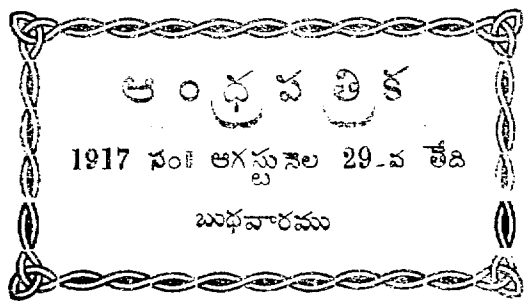
బ్రాహ్మణేతరులు, రక్షింప నైస్యము.

ఈ విషయమై విశ్రుతికలో అనేకసార్లు చర్చింపబడి యున్నది. నాకు ఒక గొప్పసమస్య పట్టుకొన్నది. మదరాసు లో దేశసంక్షేపక వైస్యములో చేరినవారి పట్టిక చూచిన సిగ్గు, విచారము, కలిగి ఒక సమస్య పుట్టినది. మనరాష్ట్రములో 500 వైన బ్రాహ్మణులు చేరినారు. వీరు క్షత్రియ సాంప్రదాయము గాని, రణరంగ పరచయుల సంతతివారు గాని, గారు. వానివృత్తులేవో, నేరబట్టవ్రాయ అననసగము. కలముచే బ్రతుకువారినవ చాలును. ఇక బ్రాహ్మణేతరుల - అనగా కమ్మ, కాపు, వెలమ, రెడ్డిలములవారు - అనగా, ఏవో రెడ్లుపేర్లు నాలుగున్నవి కాని, కాపు, కమ్మ, వెలమవారి సంఖ్య, వారి సంఘ పేరు ప్రతిష్ఠలు, మాయమైపోయినవి. వీరందరు, మేము నాకు ఆ కోటలు గట్టితిమనియు, ఈ కోటలు జయింతుమనియు, మేము వీరులము శూరులము, మా తాతలు విశములవిదా నిమ్మకాయలు నిలువ పెట్టివారని, సభలో చెప్పుచునీ వెనువీయని ప్రభువులు ధీరులందరు భీరువులైరి. వీరులందరు వెనుకబడిరి. శూరులందరు శూన్యమయిరి. వీరట, ఆంధ్రదేశ చరిత్రలు, కాటెయట, విడి ప్రత్యక్ష నిదర్శనము? బ్రాహ్మణులే ప్రతివానికి వీరికి మృగము చూపకలెక. సంఘ సంస్కృతము, విద్య, ఏదయినను సరే వారిమందు వీరు వెనుక ఇంతవరకు, బ్రాహ్మణులు ముమ్ములను చదువుకొనలేదగ, ఫగోష పెట్టిరి. ఇప్పుడుకూడ ముమ్ములను యుద్ధములో చేరియుట్టు లేదు. మంచి యుద్ధోగములన్ని వారే కాశేయు చున్నారని అటుపిమ్మట రోదన చేయుదురు. సావము బ్రాహ్మణులు ఎంత చదువుకున్నును వారి పట్టి పప్పు, బ్రాహ్మణులని ఉపింది నారు. ఆ పిచ్చికిలంపులు దూరము గానుంచండి. అన్నిటిలోను వారు మీపై యుంటేనే మీకు గౌరవము. లేనివో, క్షత్రియ వంశజులమనియు రణధీరులమని చెప్పకొను కమ్మ, కాపు, రెడ్డి, వెలమవారు దేశసంక్షేపక వైస్యములో ఎందుకు చేర లేదు, వీరికిది అర్థముకాలేదన్న మాట; అనగా వీరికనుక అట్లా నాంధకారములో మునిగి యున్నారనుటకు, కాదందురా? రక్షకవైస్యములో చేరండి విశ్రాంతి పొందెత్తియు ప్రస్తుతము ప్రదర్శించి, నిలువపెట్టండి. మీలో ఆ పీడకృతిము చావక ఆకుద్ధరక్త మింకా యున్న మీరింక వెనుకనుందురా? బ్రాహ్మణేతర యుద్ధోగము వారు పీల్ ఆత్మకాంక్షము, శేగప్రతిష్ఠలు నిలువపెట్టుటకు ఎందుకు గాఢప్రయత్నములు చేయురు? విద్యలో నున్న అయితేపోని యన పూర్వార్జితమగు ఈమాక్కులను మాత్రము ఎందుకు పోగొట్టుకొనవలెనో నాకు తెలియకున్నది. అనేకమంది వైస్యసములులో చదువక సోమరులై పోటీను ఉద్ధోగములో ప్రవేశించు చున్నారు. అనేకమంది మూల్యుడైపో ప్యాపైన వారున్నారు. వారేలే చేరకూడదు? మన కిప్పుడు వై ఉద్ధోగము లిచ్చుటకు నొకతనమువారు మొన్ననే అడ్డు చేసిరి. కలకత్తాలోనున్న కొద్ది బ్రాహ్మణేతరులలోను ఒక కమ్మ విద్యార్థియు, ఒక కాపు విద్యార్థియు, చేరియున్నారు. అందరు మంచిదే అందురుగాని చేరుటకు మాత్రము వణకుచున్నారు. మనము పట్టి పీరికపందలై నాము. కనుక కాపు, రెడ్డి, వెలమ సంఘములారా! బ్రాహ్మణులకాచి సిగ్గు తెచ్చుకొనండి. ఆంధ్రసభలో ఒక కోవట్టి విద్యార్థి రక్షక వైస్యముతో చేరినాడుగాని మనలో ఎవరు ముందుకు రాకపోయిరి. మీవీరత్వము శూరత్వము పూర్వ బౌద్ధిత్వము కోమటి సాహసమంత చేయరా? గౌరవమును పట్టిలో కలప బోకండి. వీరులా మీరు లేదు. శూరులా మీరు ప్రదర్శింప క్షత్రియులా మీ రీతియెందు సోనికకండి. (ఒక కచ్చసాంఘి కుడు.)—ఆంధ్రప్రకాశం.

వీహు మేజస్ట్రేటు:— మనరాజధానియందలి మేజస్ట్రేటులకు క్రిమినలు అధికారమే కాని సీవిలు అధికారములు లేవు. వీహు రాష్ట్రమునందు మేజస్ట్రేటులకు రెండింటియందు అధికారములును గలవు. ఒకనాడు వీహు సర్ జిడ్జివనలు మేజస్ట్రేటు వారియెద్దను సొమ్ముతగాయదా కేసులేబడెను. ఉభయపక్షముల వారును అసత్యమునే చెప్పుచున్నారని భావించి ఒక రాగి నాణెమును వైకె యెగరనేసిరి. బొమ్మ వైకెపడిన వాది గాలిచిట్టును లేనివో ప్రతివాది కాలిచినట్లును నిశ్చయింప బడెను. నాణెము నేల బడుటలో బొమ్మ వైకె పడెను. అందుచే దావాను వాది పక్షముగ నే మేజస్ట్రేటు గారు తీర్మానించిన మదరాసు ప్రెమ్ముపత్రిక వ్రాసినది.

విషయానుక్రమణిక.

హైందవ విద్యుషీమణులు, విద్యాభ్యాసాధి కారుల సమావేశము	2
సమకాలికాభిప్రాయములు	3
ప్రధానవ్యాసము	
ఆంగ్లదేశీయుల కార్యదీక్ష	4
వాస్తవ - వ్యాఖ్యలు	5
విరోధానుభవసంగ్రహము	
విదేశీయతీవ్రత్తులు	6,7
కృత్రిమములు	8
స్థానిక వార్తలు	9
మాంతుగు గారి ప్రకటనము	10
ఇంగ్లీషుతీవ్రత్తులు	11,12
ప్రజాభిప్రాయములు	13

ఆంగ్లదేశీయుల కార్యదీక్ష.

సంగ్రామసమయమున, సంచలనముల నన్నిటిని గట్టిపెట్టి, హిందూదేశము యుద్ధముపైననే తనదృష్టినిసంతయు కేంద్రీకరించుట భావ్యమని ఆంగ్లో హైందవపత్రికలు విరామములేక వ్రాయుచున్నవి. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమున కంతకును ఈ హితవచనములు వర్తించినచో హిందూదేశము గూడ యట్టిమాగ్గ మవలంబించుటకు దప్పక యంగీకరింపవలయును. కాని యుద్ధానంతర స్థానమునకై సంగ్రామారంభమునుండియు అధినివేశ రాజ్యము లెటుల యాతురత గనుపర్చుచున్నవో, కాంక్షలెటులు మండలి యీ విషయమై యెట్టి యాందోళనము గావింపుచున్నదో, యిదివర కినే కమారులు దెలిపియున్నాము. ఇక మాతృదేశముగూ ఆంగ్లదేశపరిస్థితు లెటులున్నవో దెలిసికొన గుతూహల ముండుట సహజము. ఆంగ్లదేశము ప్రస్తుత సంగ్రామభారమంతయు వహించి, ధన ప్రాణముల లెక్కజేయక యాహవము సలుపుచున్నది. సంగరరంగము ఆంగ్లదేశమునకు సమీపము నందున్నది. శత్రువినూనము లపు డపుడు ఆంగ్లదేశముపై యగ్నిగోళముల విసరుటయు, ఆంగ్లవిమానములు వాటితో బోరాడి గొన్నిటిని నేలగూల్చుచుండుటయు సంభవించుటచే, విమాన యుద్ధము నాంగ్లదేశీయులకు కొంతవరకు పరిపాటి అయినది. అట్టి యాంగ్లదేశమున ప్రజలును ప్రభుత్వమువారును సంగ్రామవిషయము దప్ప వేరు విషయము లాలోచింపుచున్నారాయని సందియము గలుగవచ్చును.

విద్యావిషయమై నాంగ్లదేశమున నూతన విధానము నేర్పరుచుట కీ సమయమున ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఆంగ్లదేశమునందు విద్యా విషయిక మంత్రిగ నున్న ఫిషరుగారు కామన్సు సభలో యీ వత్సరము 19 వ ఏప్రిల్ తేదిన యొసగిన యుపన్యాసము గమనించినచో, ఆంగ్లదేశపు స్థితి వ్యక్తమగును. ఫిషరుగారు పబ్లిక్ సర్విసు కమిషనుగో సభ్యులుగ నుండుటచే, వీరు భారతీయులకు పరిచయులే. విద్యయొక్క పరమావధిని గూర్చి వారిటుల నుడివిరి. "మన దేశీయులు మంచి పాఠులు గావలయును. తమ విధిని నెరవేర్చువారు గను, భక్తియుతులుగను దయారు గావలయును. దేహబలము నందును, మానసిక బలమునందును

నారి తేరవలయును. అనేకబనుల జేయుటకు శక్తి గలవారుగ నుండవలయును. తమ తీరుబడికాలమును సమైక్యపయోగము గావించుటకు సంసిద్ధులై యుండవలయును. ఇదియే మా యాశయము." విద్యయొక్క పరమావధినిగూర్చి యింత కన్నను స్పష్టముగ దెలుపుట దుస్సరము. హిందూదేశమున యిట్టి యాదర్శములు సఫలము గాంచుటకు విద్యా ప్రతిష్ఠాపనలు చేయుచున్న యత్నములు యత్యల్పములు. తన దేశముపై భక్తిని పురిగొల్పుటకు గాని, తనజాతి నుద్ధరించుటకై యావేశము గలిగించుటకు గాని ప్రస్తుతవిద్యావిధానము భారతీయునకు విశేషముగ తోడ్పడుట లేదు. అట్టి గమ్యస్థానము జేరుటకై వలయు సంస్కరణముల గూర్చియెనను విద్యాశాఖ దలపెట్టుటలేదు. ఆంగ్లదేశ మంతవరకును విద్యలోగాంచిన యభివృద్ధితో దృష్టిజెందక సంగ్రామ సమయమునందే సత్వరాభివృద్ధికై కృషిసలప ప్రభుత్వమువారు బూనుకొనిరి. విద్యావిధానమున యున్న తాదర్శములు ప్రబలుట యుపాధ్యాయుని శక్తిపై నాధారపడి యున్నది. ఉపాధ్యాయుడు యున్న తాదర్శసంభూతుడు గాక బోయినచో, విద్యార్థులలో నూతనాశయముల గలిగింప జాలడు. ఫిషరుగారు యుపాధ్యాయులస్థితిని సంస్కరించుట విద్యా విధాన సంస్కరణమునకు ముఖ్యసాధనమని నొక్కి వక్కాణించిరి. హిందూదేశమునకు గూడ యీ సూత్రము దప్పక వర్తించు ననుటకు సందియము లేదు. మన దేశమున ప్రతిభాయతులగు గురువుల నాకర్షించుటకు దగిన వేతనములు విద్యాలయములందొసగబడుట లేదు. పాఠశాలా పరీక్షాధికారుల సంఖ్య వృద్ధిజేసి ధనము విశేషముగ వెచ్చింపుచున్నారు గాని, సామర్థ్యముగల యుపాధ్యాయుల నాకర్షించుటకు దగినవేతన మొసగుట కింకను వెనుదీయు చున్నారు. ప్రతి శాఖయందును వేతనాభివృద్ధి యగుటకు కొలదిగ నోగొప్పగనో యవకాశములు గలవుగాని, యుపాధ్యాయపథవియందు యభివృద్ధి గాంచుట కవకాశములు దక్కువగ జూపట్టుచున్నవి. అందుచే సామర్థ్యము గల విద్యాలయములు యితర శాఖలయందు బ్రవేశించుట యనుదినము గాంచుచున్నారము. హిందూదేశమునందు యుపాధ్యాయులను యుచితరీతిని సత్కరించుట ప్రధాన సంస్కరణమని వేరుగ జెప్పవక్కరలేదు. ఫిషరుగారు నుడివినటుల బాలురయందు దేశభక్తిని రాజభక్తిని ప్రబోధించుటయే విద్యయొక్క పరమావధి. అట్టి విద్య యలవడుటకు తగిన యవకాశముల నిచ్చి, విద్యార్థులను దేశభిమానులగుజాతులుగ దయారు జేయవలయును. విద్య నిట్టి యున్నతమార్గముల నడుపుటకు ధనమెక్కుడుగ గావలయును. హిందూదేశమున యిట్టివిధానముల బ్రారంభించుటకు సంగ్రామసమయ మని ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనరు. ఆంగ్లదేశ మటుల యూరుకొనలేదు. విద్య నుపేక్షించినచో, దేశమంధకారయంత మగునని తలచి, నిరుతివత్సరమున వ్యయపరచిన దానికన్న నలువదిలక్షల సవరను లభికముగ వ్యయపరుప నిశ్చయించిరి ఫిషరుగారు నుడివిరి. యుద్ధసమయమున నింత ద్రవ్యము విద్యకై వినియోగించుటకు గొందరిక వివరీతముగ దోచవచ్చును. అట్టి విమర్శకులకు ఫిషరుగారు తగిన సమాధానము జెప్పిరి. ఇప్పుడు దలపెట్టిన వ్యయము నిరుపయోగముగ పోగాకు ఖర్చున కన్న 4:3 వంతులు మాత్రమే యధికమనియు, త్రాగుడుకై వ్యయపెట్టుచున్న ధనములో నాల్గవంతు మాత్రమేననియు ఫిషరుగారు నుడివిరి. దురభ్యాసములకు జేయవ్యయములు దేశమున కేమాత్రమును నుపయోగకరములు గాక, ఆర్థికముగ దేశమును నష్టముల పాలేయుచున్నవి. నైతికముగ జనులు పాడగుచున్నారు. శరీరబలము నానాటికి క్రుంగి పోవుచున్నది. కాని విద్యకొరకు గావించు వ్యయ మట్టిదిగాదు. ధనమును దాచికొనుటవంటిది. ఇంతకన్నను లాభకరముగ విధమున ధనము వ్యయపెట్టుటకు సాధ్యముగాదు. అందుచే విద్యా విషయమై నాభివృద్ధి జూపగూడదని ఫిషరుగారు సహేతుకముగ వివేచించి, నలువదిలక్షల సవరనుల యధికవ్యయమును గంభీరముగ సమర్థించిరి. ఇంగ్లండు వేల్పు దేశముల కింతవరకును విద్య కొరకై నాలుగుకోట్ల సవరనులు వ్యయపరుప బడుచున్నవి. ఇందులో కోటి యిరువదిలక్షలు సామాన్యముగ ప్రజలిచ్చు పన్నులనుండియు, కోటి డెబ్బది లక్షలు స్థానికముగ పన్నులనుండియు, డెబ్బది లక్షలు జీతములు దానములు మొదలగు వాటినుండియు విద్యకొరకై ఖర్చుపెట్టు బడుచున్నవి. హిందూదేశమున ప్రజలిచ్చు ధనము నుండి ఎంతధనము విద్యకొరకై వ్యయపరుప బడుచున్నదో గమనించిన, రెండుదేశములకును తారతమ్యము వెల్లడియగును. ఆంగ్లదేశమున స్థానికాధికారులు విద్యకొరకై నెక్కుడుధనము వ్యయపరచిన కొలదిని, ప్రభుత్వమువారు రెక్కుడు ధన సహాయము గావించెదరు. ధనమును ఖర్చుపెట్టుటకు ఎవరు వెనుదీయుదురో వారికి తక్కువ ధన సహాయమే ప్రభుత్వము వారిచే గావింపబడును. హిందూదేశమునందువలె నాదేశమున గ్రాంట్లు నిర్ణయింపబడి స్థిరీకరింపబడి యుండలేదు. హిందూదేశమునందవలంబించుచున్న పద్ధతివలన విద్యకు ప్రోత్సాహము విశేషముండజాలదు. ప్రారంభవిద్య ఆంగ్లదేశమున నుచితముగ నొసగబడుచునే యున్నది. మాధ్యమికవిద్యను గూడ నుచితముగ గలపుట ఫిషరుగారి యాదర్శము. కాని యీ గమ్యస్థానము బొందుటకు ముందు బీదలగు వారికి సహాయము జేయుట మూలముగ క్రమక్రమముగ నీ యాదర్శమును సమీపించుట యవసరమని ఫిషరుగారు నుడివిరి. విద్యావిషయములలో వర్ణభేదము స్థితి భేద ముండగూడదనియు, సాంఘిక సమత్వమునకు విద్య దారి జూపవలయు ననియు, ధనవంతుని కుమారుడును దరిద్రవంతుని కుమారుడును గలసి విద్య నభ్యసించుటచే నొకరికొకరు తోడ్పడుటకు పిన్నతనము నుండియు నలవాటు పడెద రనియు, ఫిషరుగారు హితము పలికిరి.

మును నుపయోగకరములు గాక, ఆర్థికముగ దేశమును నష్టముల పాలేయుచున్నవి. నైతికముగ జనులు పాడగుచున్నారు. శరీరబలము నానాటికి క్రుంగి పోవుచున్నది. కాని విద్యకొరకు గావించు వ్యయ మట్టిదిగాదు. ధనమును దాచికొనుటవంటిది. ఇంతకన్నను లాభకరముగ విధమున ధనము వ్యయపెట్టుటకు సాధ్యముగాదు. అందుచే విద్యా విషయమై నాభివృద్ధి జూపగూడదని ఫిషరుగారు సహేతుకముగ వివేచించి, నలువదిలక్షల సవరనుల యధికవ్యయమును గంభీరముగ సమర్థించిరి. ఇంగ్లండు వేల్పు దేశముల కింతవరకును విద్య కొరకై నాలుగుకోట్ల సవరనులు వ్యయపరుప బడుచున్నవి. ఇందులో కోటి యిరువదిలక్షలు సామాన్యముగ ప్రజలిచ్చు పన్నులనుండియు, కోటి డెబ్బది లక్షలు స్థానికముగ పన్నులనుండియు, డెబ్బది లక్షలు జీతములు దానములు మొదలగు వాటినుండియు విద్యకొరకై ఖర్చుపెట్టు బడుచున్నవి. హిందూదేశమున ప్రజలిచ్చు ధనము నుండి ఎంతధనము విద్యకొరకై వ్యయపరుప బడుచున్నదో గమనించిన, రెండుదేశములకును తారతమ్యము వెల్లడియగును. ఆంగ్లదేశమున స్థానికాధికారులు విద్యకొరకై నెక్కుడుధనము వ్యయపరచిన కొలదిని, ప్రభుత్వమువారు రెక్కుడు ధన సహాయము గావించెదరు. ధనమును ఖర్చుపెట్టుటకు ఎవరు వెనుదీయుదురో వారికి తక్కువ ధన సహాయమే ప్రభుత్వము వారిచే గావింపబడును. హిందూదేశమునందువలె నాదేశమున గ్రాంట్లు నిర్ణయింపబడి స్థిరీకరింపబడి యుండలేదు. హిందూదేశమునందవలంబించుచున్న పద్ధతివలన విద్యకు ప్రోత్సాహము విశేషముండజాలదు. ప్రారంభవిద్య ఆంగ్లదేశమున నుచితముగ నొసగబడుచునే యున్నది. మాధ్యమికవిద్యను గూడ నుచితముగ గలపుట ఫిషరుగారి యాదర్శము. కాని యీ గమ్యస్థానము బొందుటకు ముందు బీదలగు వారికి సహాయము జేయుట మూలముగ క్రమక్రమముగ నీ యాదర్శమును సమీపించుట యవసరమని ఫిషరుగారు నుడివిరి. విద్యావిషయములలో వర్ణభేదము స్థితి భేద ముండగూడదనియు, సాంఘిక సమత్వమునకు విద్య దారి జూపవలయు ననియు, ధనవంతుని కుమారుడును దరిద్రవంతుని కుమారుడును గలసి విద్య నభ్యసించుటచే నొకరికొకరు తోడ్పడుటకు పిన్నతనము నుండియు నలవాటు పడెద రనియు, ఫిషరుగారు హితము పలికిరి.

విద్యావిషయ మిటులుండ, యుద్ధానంతరపరిశ్రామిక సమస్యల గూర్చి ఆంగ్లదేశమునందు తీవ్రముగ నాలోచింపు చున్నారు. ఇంగ్లండులో పనిబాటులు జేయువారు, గాలియు వెలుతురును స్వేచ్ఛగ బ్రవేశించుటకు దగిన వసతి గల గృహములు లేక, యనేక యిబ్బందులకు లోనగుచున్నారని ఎల్లరకును దెలిసిన విషయమే. లండనులోని "స్లమ్సు" పేరెన్నిక గన్నది. పరిశ్రామికులకు తగిన గృహవసతి నేర్పరుచుట కొక సంఘము నియమింపబడినది. వీరు తమ నివేదికమున, పది లక్షల గృహముల నిర్మింపవలయు ననియు, యందుకు 25 కోట్ల సవరను లవసరమనియు దెలిపిరి. యుద్ధానంతరమున మొదటి సంవత్సరమున 5 లక్షల గృహములనైనను నిర్మించెదరని రూటరు దెలిపి యుండెను. ఉత్కృష్టముగ నిట్టి సమస్యల పరిష్కరించుటకు ఆంగ్లదేశము సంగ్రామమధ్యమున బూనియుండగా హిందూదేశ మెట్టి సంస్కరణముల నైనను గోరకుండ, మానము ధరించి యుండు తెలులు సాధ్యమో, ఆంగ్లో హైందవ విమర్శకుల దెలుప గోరెదము.

“ఈ దేశమునందు మాత్రమే, సంస్కరణ ప్రయత్నములను చులకన జేయుటకు సంగ్రామ ముద్బుబులునున్నది. జాతీయజీవిత పునర్నిర్మాణమునకై గావించబడుచున్న ప్రయత్నముల గాంచినవిమ్మట, దేశపురోభివృద్ధికై హిందూదేశమున బనిచేయుచున్న యుద్యమములను నిరాదరించుటకు హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారికి కారణము లేదు” అను లీడరు పత్రికాభిప్రాయము సమంజసముగ గాన్పించుచున్నది. హిందూదేశమునకు గూడ త్వరలో సంస్కరణముల బ్రసాదించెదరు. గాక!

—(౦)—
రాజ్యాంగ సంస్కరణాందోళనము.

హిందూదేశ రాజ్యాంగములందు సంస్కరణమునకు నామకరణము స్వరాజ్యమైనను స్వపరిపాలనమైనను సంస్కరణమైనను ప్రస్తుతము గల పరిపాలనా విధానమునందు మార్పు లత్యంతావసరములని రాజ్యాంగ వ్యవహారమునందు ప్రవేశము గల వారందరును సంగీకరించు చున్నారు. భేదాభిప్రాయము సంస్కరణ నిర్ణయముల పట్ల గలదుగాని సంస్కరణభావముపట్ల లేదు. హిందూదేశ పునంత్రీకరణ రాష్ట్రపాలకులును, జమీందారులవలె రయితులును, బ్రాహ్మణులవలె బ్రాహ్మణేతరులును, జాతీయవాదాలవలె మితవాదులును, ప్రజలవలె పాలకులును, యవకులవలె వృద్ధులును సంస్కరణముల నపేక్షించుచున్నాము. సంస్కరణములను నిరూపించుట యందు మాత్రము వ్యక్తుల సంస్కారమునకు సదృశములైన సంస్కరణములు క్రతిపాదించ బడుచున్నవి. లోకమునందు సకల వ్యవస్థలయందును విస్తారము కన్పించుచున్న దుర్లభము. స్వలాభ కర్తాచరణమునులభము. స్వలాభములను పరిత్యజించుట కష్టసాధ్యము. లోకమును జాత్యభిమానము కులాభిమానము ధనాభిమానము విద్యాభిమానము అధికారాభిమానము కలవర పరుచుచున్నవి. ఆ కలవరమునకు ఫలము సంస్కరణము. సంస్కరణములు సంస్కర్తల భావములకు దగినటులుండుట యందు వింతలేదు. పుట్టుకతో వచ్చి వృద్ధిచెందిన యభిమానమును విడుచుట సామాన్యులకు సాధ్యముగాదు. అధికారిము ననుభవించిన వారలధికారమును విడుచుట కష్టము. సుఖమును మరిగినవారు సుఖమును విడుచుటకష్టము. ప్రజలు తమ భావములలో లోకమును జూచుచుండురు గాని లోకదృష్టితో లోకమును జూడజాలరు. ప్రజలకు సంస్కరణముల పట్ల గల భేదాభిప్రాయముల కిదియే ముఖ్యకారణము. సంస్కర్తలు వారి స్వాభిమానమును స్వలాభమును పరిత్యజించినపుడు నిర్మలభావములు బహిర్గతములు గాగలవు.

* * * * *
బ్రిటిషు పరిపాలనము స్థాపితమై 150 ఏండ్లు గడించినవి. శ్రీ విక్టోరియా మహారాణి శాసన ప్రతీకమునందు గంభీరభావములు ప్రకటించబడినవి. ఇంతవరకును రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు సంస్కరింపబడినవి. పదేండ్లకు పూర్వము మోర్ల మింటో ప్రభువులు భరితఖండపు రాజ్యాంగములను సంస్కరించిరి. కాని హిందూదేశ పరిపాలనమునందు గల మూలసూత్రములు మాత్రము మారినవని నమ్ముటకు సూచనలులేవు. అధికార దుర్లభము పూర్వమువలెనే బలిష్ఠమై సురక్షితముగనున్నది. ప్రజల వాంఛితములు పాలకుల దయా దాక్షిణ్యములపై నాధారపడియున్నవి గాని వారి సహజ స్వత్వములపై నాధారపడి యుండలేదు. ఈ భావములు మారినగాని దేశమునందు యధార్థమైన సంస్కరణములు జరుగుటకు వీలులేదు. ముప్ప

దేండ్లుగ జాతీయమహాసభ చేసిన యాందోళనము వలన నీఫలమే వ్యక్తమైనది. జాతీయ మహాసభ కోరిన సంస్కరణములం దొక పాతైనను ప్రసాదించుటకు పాలకులు సమ్మతించరు. మంచినూటలతోను బుజ్జగింపులతోను పాలకులు నాయకులను సంతృప్తిపరచుచుండిరి. పాలకుల సంస్కరణములు నాయకులనుగాని ప్రజలనుగాని సంతృప్తపూర్వములను జేయలేదు. దేశమునం దాందోళనము దినదిన ప్రవర్ధమాన మగుచుండెను. ప్రజ లధిక తరముగ రాజ్యాంగసంస్కరణములను గోరుట కుపక్రమించిరి. ఈ సందర్భసమయమునందు ప్రజాస్వాతంత్ర్య సంరక్షణార్థమై ఐరోపా మహాసంగ్రామ మవతరించినది. ఆమహాసంగ్రామ ఫల మిద మిత్థమని ప్రస్తుత మెవరును నిర్ణయింపనోపదు. సంగ్రామము సకలభావములందును మార్పులను గలిగించుచున్నది. సంగ్రామ మారంభమైనపుడు న్యూ ఇండియా పత్రికయును పుట్టినది. న్యూ ఇండియా పత్రికతో రాజ్యాంగాందోళనమునందు నూతన యుగ మేర్పడినది. నూతనయుగ నిర్మాణమునకు ను విజృంభణమునకును అనిబెజంటుగారు వారి సంపదలను బుద్ధిని శక్తిని వినియోగించి ఆసేతు హిమాచలపర్యంత వ్యాప్తమైన భరితఖండము నందే కాకను లోకమునం దంతటను సంస్కరణముల పట్ల సానుభూతిని నుదయింపజేసిరి. అధికారవర్గ మియాందోళనమును మహాపరాధముగ బరిగణించిరి. ఆందోళన కర్తలను నయముననుభయమునను కంపితులజేయుటకు దలపడిరి. అందు చెన్నపురి పాలకులు నాయకత్వమును నహించిరి. శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువర్యుని యుపదేశములు నిర్ణయములు ఆందోళమును వ్యాపింపజేసినవి. అనిబెజంటుగారికి నిర్ణయించిన ప్రవాసశిక్షతో నాందోళనము పెచ్చురేగినది. స్వరాజ్యవాదుల సంఖ్య పెరిగినది. మితవాదులు జాతీయవాదులతో జేరిరి. సభలు ఖండనములు ప్రబలినవి. స్వరాజ్య సమితులు గూడినవి. రాష్ట్రీయసభలు గూడినవి. పాలకుల నిర్ణయములను తీవ్రఖండనమునకు గురి చేసినవి. అన్నిసభలయందును బెజంటుగారి విమోచన మేకగ్రీవముగ గోరబడినది.

* * * * *
గత వారమునందు చెన్నపురి రాష్ట్రీయసభ గూడినది. సభాకార్యక్రమ మత్యుత్సాహముతో జరుపబడినది. బెజంటుగారి నామము మహా మంత్రమువలె జనుల మోహపరవశులను జేసినది. బెజంటుగారి విమోచనమునకై సాత్విక నిరోధ దీక్షను కైకొనుటయును ధర్మమును సభిప్రాయము సభయందు మ్రోగినది. పూర్వపు నాయకుల బలము తగ్గినది. యవజనుల బలము విజృంభించినది. సహజ స్వత్వసారక్షణమునకై సాత్విక నిరోధమును బూనుట ధర్మమును తీర్మానము సభామోదమును బడసినది. రాజ్యాంగ సంస్కరణములందు ప్రజల సాహచర్యమును బడయుటకు బెజంటుగారి విమోచనము వాంఛనీయమును తీర్మానము సభ్యుల యామోదమును బడసినది. అధికారుల కీ తీర్మానములు ప్రజల భావములను దెలుపుటకు జాలియున్నవి. బెజంటుగారు చెన్నపురి రాష్ట్రీయమునందు చిరకాలమునుండి పనిజేయుచుండిరి అట్టి సందర్భమునందు చెన్నపురి రాష్ట్రీయసభ యందు బెజంటుగారి విమోచనమును గోరుట యందు వింతలేదు.

* * * * *
ఇతర రాష్ట్రీయ సభలందును బెజంటుగారి విమోచన మేకగ్రీవముగ గోరబడినది. సంయుక్త రాష్ట్రీయసభయందును బీహారు రాష్ట్రీయసభయందును మధ్యరాష్ట్రీయసభయందును బెజంటుగారి

విమోచన మవసర మనుభావమును వ్యక్తీకరింపబడినది. బొంబాయి, పంజాబు, మద్రాసు, బీహారు, సంయుక్తరాష్ట్రీయములు, మధ్యరాష్ట్రీయ ఫాయి సంఘములందు జాతీయమహాసభకు శ్రీమతి అని బెజంటుగారు గ్రాసనాధిపత్యమును వహింపవలయునని నిర్ణయింపబడినది. దేశమునం దంతటను ప్రజాభిప్రాయ మేవై పునకు ప్రసరించుచున్నదియు సభాధిపత్య నియామకము నిరూపించుచున్నది. పాలకు లీ భావమును గ్రహించి శాంతిమార్గము నవలంబించి యాందోళనము నాపుట సమంజసము. భాగ్యవశమున నీ సందర్భసమయమునం దుదార భావ సమన్వితమైన మాంటెగుగారు ముత్రిగ నియమింపబడిరి. పాలకు లీ తరుణమును శాంతిని స్థాపించుటకై వినియోగించుట సమంజసము. సామోపాయమును పాలకులవలంబించుటవలనను వారి ప్రతిభకు కళంకము గలుగుననుట భ్రమ. శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువుగారు శ్రీమతి బెజంటుగారిని విమోచనము చేసి శాంతిని స్థాపించిన వారి ప్రతిభ హెచ్చును. ప్రజలకు పాలకులపట్ల సదభిప్రాయము వర్ధిల్లును. పాలక పాలితులకు సాహచర్య భావము దృఢపడును.

—(౦:౦:౦:—
సంద్యాల మ్యునిసిపలు సంఘము.
ఈ సంఘమునకు దేశ సాంఘ్య సుబ్బరావు గారు అధ్యక్షులు. ఈ సభ వారిచే 1916-17 సంవత్సరమున 22 సభలు జరుపబడినవి. నియమితసంఖ్య రాక ఏసభయు నాపివేయ బడలేదు. ఈ సంవత్సరమున రు 99007-5-5 లు ఆదాయమును, రు 38733-7-3 లు వ్యయమును గనుపట్టుచున్నవి. మ్యునిసిపలు సంఘమువారు 6 ప్రాథమిక పాఠశాలల భరింపుచున్నారు. ఏడులలో మురుగునీరు బోవుటకు డ్రైనేజుల గట్టించుటచే ఏడులవైఖరి మార, పరిశుభముగ నున్నవని యధ్యక్షులు వ్రాయుచున్నారు. ఇంతయుగాక, జనులు మ్యునిసిపలు ఆవరణము నాక్రమించకుండ, డ్రైయినులు సరిహద్దులుగ గూడ నుపయోగపడుచున్నవని దెలుపబడినది. రోడ్లకై నూటికి 64 వ వంతున ధనము వ్యయపరుపబడినదని నివేదికమున దెలుపబడినది. ఈ వత్సరమున అంటు వ్యాధు లెవ్వియు నాపుమున వెలుపడక బోవుట పురవాసుల భాగ్యము. వైద్యాలయము ప్రజలకు మిక్కిలి యుపయోగకరముగ నున్నదని దెలియుచున్నది. సంద్యాల వెలుపలి ప్రజలనేకు లీ వైద్యాలయము నుపయోగించుకొను చుండుటచే, సర్జను జనరలుగార్లట్టి వారి సంఖ్యను ప్రచురింప వలయునని కోరిరి. అపుడు జిల్లాబోర్డు మ్యునిసిపలు సంఘమునకు తగిన సాయము గావించుటలేదని వ్యక్తము గాగలదు. ప్రభుత్వసభ్యులు మ్యునిసిపలు సభలకు, సరిగ నేతెంచుటలేదని, ప్రభుత్వము వారు కలెక్టరు గారిని హెచ్చరింపుచున్నారు. ఉద్యోగు లీ విషయము గమనించెదరు గాక!

భారతీయులకు వైద్యములయందు కమిషను ఉద్యోగముల నియమలినదనియు, ఇండియా సేనలలోని ఆంగ్లవైనికోద్యోగుల కెట్టి శిక్షణ మొగగబడుచున్నదో కమిషను ఉద్యోగములకు పడసిన భారతీయులకు గూడ ఎట్టి శిక్షణ మియవలసినదనియు పార్లమెంతు సెక్రటరీయమును జరుగబోవు సామ్రాజ్యశాసనసభయందు భాను బహద్దరు మియాను మహమ్మదుషా గారు ప్రవేశ పెట్టుదురు.

వర్తకులు స్వంతముగ నిండ్లందు దేశమునకు జనసహజ సేనుమతిచేయ గూడదని ఫిర్యాబిమానము 26 తేదీని వాణిజ్య పారిశ్రామిక శాఖవారు ప్రకటించి యున్నారు. కాని అట్టి బరు 1-వ తేదీనుండి వర్తకులు స్వంతమున సెలకు 8 వేల టన్నుల నారను పంపవలసియుండునని స్ఫురించుచున్నది. ఓడలలభ్యమైనచో వర్తకు లింతనార సేనుమతిచేయ వచ్చునని వార్తాస్థానమువారు ప్రకటించిరి.

విరోధామహాసంగ్రామము

షుకోమినపువైని కేసు-యుద్ధరహస్యములను శత్రువులకు వెల్లడించుట.

(౧)
ఇటులీ వారి విజయము - జాజ్జీ చక్రవర్తి గారు ప్రశంసించుట.

రమ్యానైనికస్థితి సంతాపకరము - కార్మిలిపుగారి ప్రకటనము.

(౨)
(రైలు రు విజస్సీ.)

ఇంగ్లండు

టాంకుపటాలము.

లండను, ఆగస్టు 28:— టాంకుపటాలమునకు వెస్టు మిక్స్టరు ప్రభువుగారు సెండ్, ఇక్కడ మేండుగ నియమించబడిరి.

అంతర్మితమండలి సాంఘికవాదుల సమావేశము.

లండన్, ఆగస్టు 28:— అర్థరూపాంధరుసమగారి అధ్యక్షతక్రింద కేపటిగోజున లండనులో అంతర్మితమండలి సాంఘికవాదులను కార్మికవాదులను సమావేశ మగుదురు. 2,3 వంతు ప్రతినిధులు బ్రిటిషువారు. వారిలో చాలమంది క్లాతివాదులు. ఒకడు దక్షిణ ఆఫ్రికా దేశీయుడు. పరాసు ప్రతినిధులలో ముందుకుండుమంత్రికూడ కలడు. ఒండొరలు ఏకాభిప్రాయులగుదురని ఎంతమాత్రము నమ్మకము లేదు.

ఫ్రాన్సు

వైప్రెసుదగ్గర పరాసువారి పురోగమనము

లండను, ఆగస్టు 28:— నేటి రాత్రంతయు వర్షించెనని ఖిల్లు మాన్సులు పేగుగారు ప్రకటించిరి. ల్యాంజిమ్యూన్కు తూర్పుగను, ఆగ్నేయముగను మధ్యాహ్నముందు మేము ముట్టడి నల్పితిమి. మొదట మాకు లాభకరముగ నుండెనని తెలియుచున్నది. తెన్నుకు తైరముగ మేము శత్రుదాడులను విఫలముగానుంపితిమి. మావైమానికులు తీవ్రముగ దాడినల్పిరి. శత్రువుల శతఘ్నిదళములమీదను, ఆహార పదార్థములగుల కొట్ల మీదను కాల్పులములమీదను మా వైమానికులు మరఫ్ఫిరంగుల చే ఆగ్నిబాల్లలను కురిపించిరి. శత్రువులకు నష్టము కలిగినది. శత్రు వైమానికులు కూడ లెలపడిరి. 4 శత్రువిమానములను నేలగూల్చితిమి. 3 డింజిని క్రిందకు బాగదోలితిమి. మాకమానములు రెండు కాన్పించుట లేదు.

పరాసువారి విజయవర్ణన.

లండను, ఆగస్టు 28:— బూమాంటు గ్రామముదుచ్చే భ్యమగు ఒకరుద్యమని కర్షించుచున్నారు. గ్రామము కాగ్నేయముగ అటవికలదు. దీనికి పురోభాగమున అటవీతోకూడు కొనన వేరు కొండగలదు. ఈ కొండలమీద ఇదొక్కటియే ముఖ్యస్థానము. ఉదయమగుసరికి ముట్టడి ప్రారంభమయెను. రెండు క్రిక్కులన్న వైనికలును తామనుకొన్న స్థానముల చేరిరి. బూమాంటు గాజునీధిని, క్యాంబ్రెటగు రస్తాను బామ్ము అటవీ వరకు పరాసు వైనికులు సమీపించిరి. పాసెను అటవిదగ్గర మరఫ్ఫిరంగులచే మధ్యభాగమున కొంత కాలము యుద్ధమాసిగోయినది. కాని మధ్యాహ్న మగుసరికి బూమాంటు అడవియంతయు పరాసువారి స్వాధీనమైనది. శివ్రైలువరకు వ్యాపించియున్న కొన్ని ప్రదేశములు కూడ లభించినవి. ఈవిజయముగల చిత్రమేమన:— పరాసువారు తాము ఎక్కొన్న క్రొత్తప్రదేశములను బలపఱచుకొనెదరని ఎల్లవారును అనుకొనిరి. వారెవరును ఈయుద్ధమునకు దిగరని నిశ్చయించుకొనిరి. అట్టి యెడల పరాసువారిట్లు సమరమునకు దిగి దిగ్విజయము గాంచిరి.

అంగ్ల సేనల పురోగమనము.

లండను ఆగస్టు 28:— నిన్నటిదినమున మేము శత్రువుల నెదుర్చు, తీవ్రమగు యుద్ధ మారంభమయ్యె. మాపంతులను 2 వేల గజములవరకు విరివియొనర్చుకొన నవకాశము గలిగెను. ఇంతియగాక జర్మనలమూడవభాగమున కొన్నిచోట్లకు మాకు ప్రవేశము లభ్యపడినది. వైనిసేనలు రెండుసార్లు ఇన్ఫర్మెను అడవిని ముట్టడించెనుగాని ఫలితము లేకపోయెను. శత్రువైనికులనేకులను మేము కైచిల సెనర్పిలిచుని సర్వదగ్గను హాయిగుగారు ప్రకటించిరి.

జర్మనులు ప్రతియుద్ధము లొనర్చులేకుండుట.

లండను, ఆగస్టు 28:— ఇటీవలి యుద్ధమున జర్మనులు తగినంత సేనతో ప్రతియుద్ధ మొనర్చలేకున్నారనియు పరాసు వారి నెదిరి పోరలేకుండెదనియు పరాసువారి ప్రధాన కార్యాలయమందున్న రూటరువిలేజుకు తెలుపుచున్నాడు.

భయంకరముగు ముట్టడి

లండన్, ఆగస్టు 28:— ముఖ్యముగ 304-వ కొండకు తైరముగ మూ్యమకు వామపార్శ్వమున ఫిరంగులతో తీవ్రముగ పోరుజరిగినది. ఘోరముగ వైకొన్న మా స్థానములను ముట్టడించుటకు శత్రువులు ప్రయత్నించలేదు.

రష్యా

రష్యావారి యాధికములు

మాస్కో, ఆగస్టు 27:— ఆర్థికమంత్రి నెక్రసాఫ్ గారు ఆర్థికస్థితిని గూర్చి మాస్కోసభయందు నిష్కపటముగ వచించిరి. నోట్లధికముగ చెలామణి యగుచున్నది. వేనుకటికంపై నిపుడు పాలకవర్గమున కగు ఖర్చు లధికమైయున్నది. ఉద్యోగులసంఖ్య యధికమై ఆదాయములు స్వల్పమగుటచే ఆర్థికస్థితి సంభవించినదని యాధికమంత్రి చెప్పెను.

వెనుకటి యుద్ధమంత్రి

విచారింపబడుచుండుట

వెట్రోగ్రాడు, ఆగస్టు 27:— వెనుకటి యుద్ధమంత్రి జనరలు సుకోమిస్కో విచారింపబడుచున్నారు. విచారణ యందు “మీ కెంతయాస్తి గలదని” ప్రశ్నింప తమయొద్ద నాలుగులక్షల రౌబిల్లున్నవనియు తమ భార్య కొకవయ్యయైన యాస్తిలేదనియు సేనాని తెలియపరచెను. నూటముప్పది మంది సాక్షులలోను ఆరువదిమంది “తాము కొట్టుకువచ్చి సాక్ష్యమిచ్చు వీలులేదని చెప్పిరి. వాయిదా వేయవలసినదని ముద్దాయిపక్షమున కోరబడెనుగాని కొద్దవారికోరికను నిరాకరించిరి.

పూర్వపు రషియా యుద్ధమంత్రి విచారణ

వెట్రోగ్రాడు, ఆగస్టు 28:— వైరుతి రంగమున పూర్వము సేనానిగ నున్న జనరలు ఐదునావుగారు ఎం. సుఖోమిలినాపుగారి అధికారము క్రింద యుద్ధ రహస్యము లన్నిటిని వెట్రోగ్రాడునుండి వార్తాద్యుగా బెర్లిన్ వియన్నాకు తిన్నక తెలియజేసినది ఎం. సుఖోమిలినాపుగారి విచారణ సమయమున ప్రకటించిరి. డిప్యూటీడైరెక్టరు లగు జనరలు వెనిచిగారు సుఖోమిలినాపుగారు గొప్పగొప్పకోటల నన్నిటిని నాశనము చేసెదని పలికిరి. ఇట్టిపని కూడదని ఆక్షేపించిన వారి నందరిని బర్తరపుజేసిరి. పూర్వపు జారుగాంక ఎం. సుఖోమిలినాపుగారి రెంతచెప్పిన అంతియెగాని వారు స్వతంత్రముగ చేయునదొకటియు కూడ లేదని తెలియజేసిరి.

రుష్యారంగమునకు జపాను సేనలు.

శత్రువులు ప్రజ్వలించజేయు వదంతులు

లండను, ఆగస్టు 28:— జపాను వైస్రములు రుష్యా రంగమునకు వచ్చునని పేరునునగరమున వదంతులు వెక్కుబులు బయలుదేరినవి. ఈవదంతులకు వైరుతి కారకులని విశ్వాసము కలదు. ఏ యుద్ధేతముతో వీరిట్టి వార్తలను ప్రజ్వలించ జేయుచుండిరో తెలియకున్నది. ఈవార్తల సత్యములని తెలిసిన నోడనే దేశమున కొంత యాశాభంగము గలుగ గలదని వీరి యుద్ధమమై యుండవచ్చును. యుద్ధమున తమ తమ భాగమును గూర్చి మిత్రమండలివారి దేశములయందు చర్చలుభ్యవించ జేయుట మున్నగు నద్యుపాయములే శత్రువు లిట్టివార్తలను ప్రజ్వలించ జేయుచున్నారు.

ఆందోళనకారులు.

సామ్యకట్టు ప్రయత్నములందు విఫలమగుట

వెట్రోగ్రాడు, ఆగస్టు 28:— వెట్రోగ్రాడులో నున్న కర్మాలయములందు పనిచేయు వారినందరిని సామ్యకట్టుడని మాస్కోలో కొంతమంది ఆందోళనకారులు ప్రార్థిపించిరి. కాని విఫలమైరి. కొన్ని కర్మాలయముల తప్ప తదితరకర్మాలయములందు నిరభ్యంతరముగ పని జరుగుచున్నది.

మాస్కోసభ

లండను ఆగస్టు 28:— రషియా వైస్రములు నీతిబాహ్యమై మెలగుచున్నవనియు వానిని సక్రమశిక్షకు లోబరచి ఋజుమాన్యమున ప్రవేశపెట్టు బద్ధతులగూర్చి జనరలు ఇన్సిమో కార్మిలాపు గారు సువ్యక్తముగ పలికిరి. ఇదియే మాస్కోసభలో గమనించవలసిన విషయము. క్రమశిక్షకు ఉరిశిక్షయే ప్రధానము. వారు ఇంతకంటె కఠినమగు శిక్షను విధించవలెనని నుడివిరి. ఆగస్టులో కొంతమంది వైనికులు తమ ఉద్యోగస్థలను చంపిండులకు గుండుచే కాల్పుబడిరి. అప్పటినుండియు ఇట్టి దురాగతములు నిలిచిపోయినవి.

విషాదకరముగు ఉపన్యాసము

ఒక వైబీరియను తుపాకుల దశము లైగా రణముఖము నుండి ద్రోహబుద్ధితో వారిపోయెను. ఇందులకు ఆపటాలమును నిర్మూలము చేయవలెనని ఉత్తరువుచే యుటచే వెంటనే మరల ఈపటాలము సేనలలో చేరిన. మనమిపుడు కేవలము ఆరాజకులతో పోరుచున్నారమని కార్మికుగారు తెలియజేసిరి. రణరంగమున స్థితిగతు లెంత మాత్రమును అనుకూలముగ లేకుండుటచే గెలీషియా అంతయు మన స్వాధీనమునుండి తొలగిపోయినది. బుకోవిసాను కూడ మనము నష్టపోతిమి. ఇటీవల మనమువైకొనిన జయములుకూడ నిర్దళకము లాయెను. అనేకచోట్ల మన సరిహద్దులను శత్రువులు దాటిపోయిరి. దక్షిణభాగయందున్న ఫలకూతమగు మరరాష్ట్రము లిపుడు అపాయకరముగు స్థితియందున్నవి. శత్రువులు రుషియను వైస్రములను నిర్మూలము చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. లైగా దగ్గర శత్రువులు అతి సమీపములో పోరుచున్నారు. మన వైస్రములు లైగా మాగ్గమును కాపాడని వో వెట్రోగ్రాడు లో నిరాటంకముగ జర్మనులు ప్రవేశించగలరు. సాంగ్రామిక విషయముల నెరుగని ప్రజలిట్లు చేయుటచే వైస్రములు నీతిబాహ్యములై యున్నవని యు ఇట్టి దురాచారమును త్వరలో యాపు మాపుటకు ప్రతిక్రియల నరయవలెనని కార్మిలాపుగారు నుడివిరి. ఉద్యోగస్థులకు ఎక్కువ స్వాతంత్ర్య మొసంగవలయును. నాక్ కమిషను ఉద్యోగస్థులకు కూడ ఎక్కువ యధికారమియవలెను. వీరి జీతమునకూడ హెచ్చింపవలెను. నాయకుల ఉద్యోగవిషయములందును సమరకార్యములయందును పటాలపుసంఘమువారికి ఎట్టి సంబంధమును కూడ ఉండకూడదు.

అమెరికా

అమెరికావారి సందేశము

వాషింగ్టను, ఆగస్టు 28:— కెరెన్స్కిగారి యుపన్యాసమున వెల్లడియైన రుష్యాదొరతనము వారి భావము లిచటి యుద్యోగులకు సద్భావముల గలిగించినవి. అమెరికా వారు తమ వీలగు ప్రతిసహాయము రుష్యావారి కొనర్తురని విల్లను గారు మాస్కో సభకు తెలియపరచిరి.

మిత్రమండలివారు-రెడ్ క్రాసు సంఘమువారి

సాయము

వాషింగ్టన్, ఆగస్టు 28:— మిత్రమండలి వారికి రెడ్ క్రాసు సంఘమువారు చేయుచున్న సరఫరాలను బాగతగ నందుకొనుటకు ఒక సిబ్బందిని ఏర్పరిచిరి పొగయోడ సంఘమువారు మిత్రమండలి ప్రభుత్వమువారును వీలైనంతవరకు ఉచితముగ సాయము వేసికొనుటకు తమ పొగయోడలలో తావిచ్చుచున్నారు.

ఎగుమతులు

తటస్థదేశములకు ఏవస్తువును ఉత్తరువు (రైసెన్సు) లేకుండగ ఎగుమతి జేయకూడదని ప్రెసిడెంటు విల్సను గారు ఉత్తరువుజేసిరి. ఎగ్విధమునను అమెరికావారి వస్తువులు జర్మనులకు లభించకూడదని విల్సనుగారు ఖండితముగ తెలియజేసిరి.

ఇటలీ

అస్ట్రోమెట్రీ తిరోగమనము

ఇటలీ వైమానికులు వెన్నంటుట

లండన్, ఆగస్టు 28:—చియోపవానాలోయను చాల చోట్లు మే మాక్రమందుంటిమి. దాని నిపుడు అస్ట్రోమెట్రీను బంధించిన ప్రయత్నముచేయుచున్నారని ఇటలీవీలేఖకులు తెలుపుచున్నారు. ఇటలీ వైమానికులు తిరోగమనము గావించుచున్న అస్ట్రోమెట్రీలకు మరింత చీకాను కలిగించుచున్నారు. బండ్లతోను, కాల్బలముతోను నిండియున్న రస్తాలను మరఫలగులతో కాల్చుచుండగిరి.

ఇటలీవారి ముందు కేగింపుండగ అస్ట్రోమెట్రీ మొండిగ పోరుట.

బ్రిటన్ జిజ్ఞాసితభూమి మీదుగ ఇటలీవారు ముందు కేగింపుండగ జేయుటకు అస్ట్రోమెట్రీలను తమ మూలబలముల నన్నిటిని రణరంగమున ఒకేసారి మొండి ధైర్యముతో వినియోగించుచున్నారని ఇటలీ వీలేఖకులు తెలుపుచున్నారు. గోరిజియాకు ఈశాన్యముగ మరలించిన వైద్యములను ఫిరంగులను పూర్తి చేసికొనుటకు అస్ట్రోమెట్రీలను ప్రయత్నించుచున్నారు.

యధృతాకలు బ్రయస్తిని ముట్టడించుట.

ఆగస్టు 10 వ తేదీన ఇటలీ యధృతాకలు 4 బ్రిటిషు నౌకలతో బ్రయస్తిని ముట్టడించి 16 మైళ్ళదూరము 15 అంగుళముల పెల్లులను వెదజల్లినది.

మాంటిస్ట్యాంటోను 3 మారులు ముట్టడించుట

లండన్, ఆగస్టు 28:—స్పెన్సింగ్ జూన్ 7 గంటలకు మూడు ప్రక్కలనుండి ఫిరంగులతో ముట్టడించినపిదప ఇటలీ వైద్యములు మాంటిస్ట్యాంటోపై తలపడి దొమ్మిదేసెనని పెరిసి నలుగిట్టునగారు వ్రాయుచున్నారు. 10 గంటలకు లగసురికి శిఖరమున కెగ్రాకి త్రివర్ణముగల పతాకమును విరాజిల్ల జేసిరి.

ఇటలీవారి విజయములు.

బార్జి చక్రవర్తి యభినందనములు.

లండన్, ఆగస్టు 28:—గతవారమున నిటలీవారు శత్రుల నోడించి వారి కనేకమును నష్టములను కలిగించిరి. ఈ విజయములకు శ్రీ బార్జి చక్రవర్తి ఇటలీ రాజు సభినందించుచు యుద్ధకార్యములందు దాంగ్ల యుద్ధనౌక నిటలీవారికి సహాయ మొనర్పగలిగినందులకు తమ సంతసమును దెలిపి రని వార్తాస్థానము వారు ప్రకటించిరి.

ఇటలీవారి పురోగమనము

లండన్, ఆగస్టు 28:—బాసిజాపీతభూమిపై నిటలీ వైద్యములు ముందుకు పోవుచున్నవి. ఇటలీవారి వైద్యములు శత్రువుల కతిసమాపమున నున్నవి. ఆచ్చటచ్చట ముట్టడుల జరగినందున మాకు మరికొన్ని స్థానములు లభ్యమైనవని ఇటలీ వారి యుద్ధోగము ప్రకటించిరి.

చీనా

హొంకాంగులో నిర్బంధక సైనికత్వము

సంగ్రామము జరుగు సంతకరకును సంగ్రామాంతరము ఆరు మాసముల వరకును నిర్బంధక సైనిక శాసనము ఆరు లులో నుంచవలెనని వాట్సు ల్యాంగు గారు హొంకాంగు గవర్నరుగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

బెలియము

బెలియములు, స్టాకోముసభ

బెలియముల నిరాకరణము.

లండన్, ఆగస్టు 28:—స్టాకోముసభకు వెళ్లవలసినదని జర్మనులు బెలియమున సాంఘికవాదులను నిష్కంఠించుచున్నారు. ఈవిషయమును గూర్చి నిశ్చయింప సభజేసికొన ననుమతించిరి. సభకు 500 నుండి సాంఘికవాదులు వచ్చిరి. ఆంగ్ల పరాసు ప్రతినిధు లాసభకు వెళ్లినను తాము పోనిశ్చయించుకొన లేదని సభలో తీర్మానింపబడినది.

బెలియము బ్యాంకులు.

జర్మనుల ఉత్తరపు.

లండన్, ఆగస్టు 27:—మూల్యము తమవస్తువుల నన్నిటిని బ్రుస్సెల్సు నగరమునకు మార్చవలసినదని తాముకూ ట్రాలుబ్యాంకుల కుత్తరు వొనర్చుతిగని జర్మనులు బెలియము దొరతనమువారికి తెలియజేసిరి.

కెనడా

లెన్సుదగ్గర కనేడియను విజయము

అట్లావా, ఆగస్టు 28:—కనేడియను సైనికుల ఆకుం తిత విక్రమమును కొనియూచులెన్సుదగ్గర కనేడియను శత్రువుల నోడించి దిగ్విజయము గావించినందులకు ఆఫీసర్లముల కార్యదర్శి డేవెక్ మైస ప్రభువు గారికి అభినందన వార్తనంప తిరుగ వారిట్లు తెలిపి పంపిరి:—మీరు దయతో పంపిన తంతి వార్త ఇచట ఎల్లవారికిని ఆనందకరముగ నున్నది. ప్రతివాని మనమున సంతసమును కలుగ జేసినది. మేముదరము మీకు కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ పంపు ఈతంతిని ఆయగ్రహించవలెనని కోరుచున్నాము.

మా కనడా సైనికులు నిరుపమాన బలపరాక్రమములతో మన మిత్రులందరివారితో పోరినందులకు మే మెంతయు ఉప్పొంగుచున్నారము. సంగ్రామమున విజయము లభించు వఱకు మేము మిత్రులందరివారితో పోరి తోడ్పడెదము.

కెనడా సైనికుల పేజీ చరులు.

అట్లావా, ఆగస్టు 28:—కనడాలో ఆహారము కఱవుగ నుండుటచే ఏప్రిలునుండి కనడా సైనికులకు పిత్తచను పోచ్చింపబడినది.

కెనడా రాష్ట్రమున ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యము.

హైందవులకు వోట్లు.

అట్లావా, ఆగస్టు 27:—సైనికుల వోట్ల బిల్లు ప్రజల సభయందు దాఖాదితమైనదని చెప్పవచ్చును. కనడాలో వైద్యమున జేరి, యుద్ధభూమియందున్న సైనికుల కందరకును ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యము నీ బిల్లు ప్రసాదించుచున్నది. బ్రిటిషు కొలంబియా కనడా రాష్ట్రములలో నున్న హైందవులకు ఎన్నిక స్వాతంత్ర్య మియబడినది.

ఆంగ్ల రాష్ట్రమునకు

కెనడావారి ధనసహాయము

అట్లావా ఆగస్టు 28:—ప్రజల సభయందు ఆర్థికమంత్రివైటుగారిట్లు తెలియజేసిరి:—ఆంగ్లేయుల ఆయుధ సామగ్రి వృద్ధి నొందుటచే కనడావారు కొన్ని విధముల ఆయుధసామగ్రిని తయారుచేయుట మానిరి. మరి కొన్ని విధములగు ఆయుధములను స్వల్పముగ చేయుచున్నారు. జులై ఆగస్టు నెలలలో కనడావారు ఆంగ్ల రాష్ట్రమునకు 1,40 లక్షల పౌనుల నొసగి యున్నారు. డిసెంబరు మాసమువరకును మాసమునకు 50 లక్షల పౌనుల చొ॥ న నొసగుచుందురు. ఇంతియగాక ఆగస్టునెలలో ఆహారపదార్థముల కొనుగిమిత్తమై కనడావారు ఆంగ్లేయులకు ముప్పది లక్షల పౌనుల నొసగి యున్నారు. కనడావారి వైద్యముల కగు యుద్ధవ్యయములను సామ్రాజ్యదొర తనమువారు భరించుచున్నారు.

జర్మనీ

జర్మనీవారి విదేశ కార్యాలయము

అమ్స్టర్ డామ్, ఆగస్టు 28:—విదేశ కార్యాలయ సహాయకార్యదర్శి స్ట్రుముగా రెన్స్ట్రులెయుండుటవలన నెలవు దీసి కొనియూన్నారు. ఈతడు నుకల తన యుద్ధోగమును స్వీకరించుకో, స్వీకరింపజేసి స్పష్టముగ తెలియను. వీరి స్థానమున నిపుడు జేసన బుస్సెచుల్యగారు పనిచేయుచున్నారు.

జర్మనీ స్థితితులు.

తుస్సానుజేతను జర్మనుల ఆ పూర్వముగ లేఖాపరిశీలననుచేతను తిరివాద్లు ప్రతిదేశమునకు సకాలమున పోవుటకు వీలులేకుండుటంచేసి జర్మనీలో స్థితితులు తెలియుటకు వీలులేకుండెను. జర్మనుప్రధాన మంత్రిగారు చేయవలసిన ప్రథమకార్యము పోవుగారి తేఖకు బదులొసంగుటయో నిశ్చయించబడినది. నెత్తయముగ దొరతనమువారి చిత్తు సమాధానము ఆనందగును మార్కులనిమిత్తము చాకెసిలరు గారికి పంపబడినది. రిచిస్ట్రానులో 7 గురు సభ్యులును, సాంఘాతికసభ్యులు 7 గురును ఈ విషయముకు ఎట్టి పనిచేసెదలో ఇదివరకే ముగియ తెలిసినవిషయము. ఈ ఏర్పాటు లన్నియు నాటకమువంటివి. రిచిస్ట్రానువారి కెట్టి లాభమును కలుగనేరదు. వాని సమాధానపరచుటకై ఇట్లు చేయబడినది. అంతియగాని పోరాండు కాదు.

ఫోర్టు సెంటుజారి గెజెటు.

(28-8-17)

లోకలు మ్యానిసిపలు డిపార్టుమెంటు

నూనేపల్లి నారాయణరావు గారు ఆనంశత్రుము జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నేమింపబడిరి.

గజయ్య రాజర్లు నిల్లియమ్మ, వెంకటగుమ్మి వెంకట్రావుగార్లు, కొర్రాపుట్టి జిల్లాబోర్డుకు సభ్యులు.

ఆగ్రాట్లు పుణ్యకోటి మొదలియారు గారు బరంపురము పురపాలక సంఘసభ్యులు.

వి. అప్పన్న కాశ్రి గారు పల్నాకిమిడి పురపాలక సంఘ సభ్యులు.

అల్లాబాబ్ మోరు మొహిఉద్దీను సాహెబు గారు గుత్తి తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

కాసుల దేవి వెంకటకృష్ణరెడ్డిగారు బరంపురము తాలూకా బోర్డునకు.

ఆత్మకూరి సీతారామయ్య శ్రేష్ఠి గారు బరంపురము తాలూకాబోర్డు.

కల్లిచిట్టి అబ్బాయిగారు ఏలూరుతాలూకా బోర్డునకు.

సింగంశెట్టి శేషయ్యగారు దోమతాలూకా బోర్డునకు.

బుడ్డ పెద్దరాయరెడ్డిగారు కోయిల కంఠ: తాలూకా బోర్డుసభ్యులు.

తేబాలసుబ్బారాయుడు, మజ్జగబలరాయరెడ్డి, అన్న దేవల గోపందరెడ్డిగార్లు నెల్లూరు పురపాలక సంఘసభ్యులు.

గాడేపల్లి వెంకటసుబ్బ అయ్యగారు పెనుకొండ తాలూకాబోర్డు సభ్యులు.

వెలమూరు అప్పన్న కాశ్రి గారు శ్రీ కాకుళము తాలూకాబోర్డు సభ్యులు.

ఎమ్. నీలస్వామి గారు నాయుడు, ఆర్. సుబ్బారామయ్య పంతులుగార్లు గూడూరు తాలూకాబోర్డు సభ్యులు.

హోను డిపార్టుమెంటు (జుడిషియల్).

కాకినాడ సబ్జడ్జి నేటు జడ్జి తిరువల్లూరు స్వామినాథ త్యాగరాజ అయ్యగారికి జూలై 31 తేదీ ఒకమాసము దినములు ప్రివిలేజీనెలరు.

వీరి స్థానమున జిల్లా ముగము కనకాపల్లి రంగనాయకులు నాయకుగారు సబ్జడ్జి నేటు జడ్జిగ నేమింపబడిరి.

లింగరాజు వెంకటసుబ్బారావు, కె. బంగారాజునాయకు, గొరసాటి పిచ్చయ్యగార్లు బెజవాడ స్పెషలు మేజిస్ట్రేటులుగ నియమింపబడిరి.

రివెన్యూడిపార్టుమెంటు

ఆరవగ్రేడు డిప్యూటీకలక్టరు డి. వి. శ్రీకాంతయ్యగారి కొక యారువారులు ప్రివిలేజీనెలరు. రివగ్రేడు డిప్యూటీ కలక్టరు వి. రామకృష్ణయ్యపంతులుగారికి మరి పదిదినములు నెలవీయబడినది.

నిద్యాశాఖ

వి. లక్ష్మీనరసింహుగారు బందరు రేంజిమాన్షాశ్శ సముచిస్తెంటు ఇనస్పెక్టరుగ నేమింపబడిరి.

స్థానము సభ

ప్రాచ్యదేశ ప్రతినిధులు

స్థానము జూలై 1:—ఈజిప్టు పారసీకములలోని ప్రజాప్రతినిధులుగూడలగోను ఇండియాలోని నిష్టన సంఘముల తోను టర్కీలోని కార్మికసంఘముతోను దచిస్కాండినేవి యా సంఘమువారు సంప్రతించిరి. ఈ నాలుగు సంఘములను అంతర్జాతీయ వర్గమున చేరినవి. గావు. ఈజిప్టును రాజకీయస్వాతంత్ర్య మొసంగవలెననియును పాసీకయును గూర్చిన ఆంగ్లరష్యాదేశముల సంధిని రద్దుపరచవలెననియును సంధిసభలో భారతీయులకు గూడ ప్రాతినిధ్యము నొసంగవలెననియును ఆయా దేశములవారు కోరిరి. రాష్ట్రాధికారులమును ధనాపరాధస్వీకరణమును కూడ దను రష్యావారి నూచన ఆశియాఖండమునకు గూడ వర్తింపరలెనని టర్కీవారిని. బెలియమును తిరిగి ఆ దేశముల కొనంగవలెననియును ఆదట ఆహారపదార్థముల సౌకర్యము నభ్యధికముగ కలిగింపవలెననియును బెలియము స్థానము ప్రతినిధులు సాడివిరని రైటరు కింతివాద్ల నంపెనని మదరాసు ప్రెస్సుపత్రిక ప్రకటించినది.

వృత్తాంతములు.

నవంబరు మాసమున ఆ గాఖానుగా రిండియావస్తు రని బొంబాయి క్రానికలుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

భూకంపము:—బర్మాలో ఘాయాజిన్ వద్ద గడచిన యాదివారము అర్ధరాత్రున భూకంపపు అడుగు కలిగినదని తెలియుచున్నది.

మునిగోవులు:—కంగడేశమున పైజిక్ పురములో నొక బాలుడు తన ఇంటిపొరుగుననే యున్న ఒక చిన్న గోతిలో పడి చనిపోయెను.

పురుషోత్తముగారు:—వీరు ఉదకమండలము నుండి కూనూరుకు వెళ్లి అచ్చట క్లౌవు హాటలులో బస చేసిరి. వీరు చచ్చుట కొద్దికాల ముందేదని తెలియుచున్నది.

మినెలేనియస్ బ్యాండిట్ హైకోర్టు వశము పొంద పాకము ముడించి త్రవ్వకముగాను (వి. వి. వి. ఎల్.) కాకినాడ మునసుకోర్టు మునసుగ నియమించబడిరి. వీరు తక్షణము పనిలో చేరగలెను.

కలకత్తా సమావేశము:—ఉదకమండలములో జరుప బడిన యీ సమావేశమునకు ఉదకమండలమునకు వెళ్లిన జిల్లా కలకత్తా నిర్వహించున (28-8-17) ఉదకమండలమును విడచి వెళ్లినది తెలియుచున్నది.

సంస్కృత కళాశాల:—కొచ్చిక్ సంస్థానములో జేసిన పట్టాభి గ్రామములో సంస్కృత కళాశాల భవనమును కట్టటకు వ్యయమును ద్రవ్యములో సగము (10760 రూ॥ లు) సొమ్మును ఇచ్చుటకు చెన్నపురి దొరతనమువారు అంగీకరించిరి.

లోకో న్యాయరింటెండెంటు గారు గత శనివారమునాడు జూనియి చేరి కార్మికులతో ముచ్చటించిరి. కార్మికుల కోరిక లామోదింపబడి వారి బాధలు నివారింపబడెను. జూనియన్లు 21 వ తేదీ ఉదయమున నుండియు తమ పనిపాటులు మారు కొనుచున్నారు.

బ్రహ్మసమాజ మతబోధకుని మరణము:—కలకత్తాలో వెల్లింగ్టన్ వీధిలో డాక్టరు వి. సి. రాయగారి గృహమును స్త్రీ బ్రహ్మసమాజ మతబోధకులగు కిరెండు కాంతిచంద్ర మిత్రగారు 80-వ సంవత్సర వ్రాయుమందు గత మంగళవార ముదయమున కీర్తిశూలయిరి.

దొంగతనము:—కొచ్చిక్ మొయిన్ అను మహమ్మ దీయ యవకు దొంగడు రాత్రులందు ఇంట్లో దొరబడి స్త్రీ లను బాధించి ద్రవ్యము నపహరించుకొని పోవుచుండుటచే వానికి 2 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధింప బడినది. వానిని తంజావూరు జైలునకు అధికారులు పంపుదురు.

ఎత్తునుండి పడిపోవుట:—కలకత్తాలో కట్టబడుచున్న గాయలు ఎత్తుచేరి భవనమునందు పనిచేయుచుండిన మేస్త్రి యొకడు రమారమి 30 అడుగుల యెత్తుగల గోడపయినుండి నేలబడిన. గట్టిగాయములు తగులుటవలన అచ్చటివారు వానిని మోటారుబండిలో వైద్యులకు తీసికొని పోయిరి.

కనిష్టేబులకు ఖయిదుశిక్ష:—కలకత్తాలో పోలీసు గార్డు లలో సొకవగు మహమ్మదు మసీదు అనునతడు సెలవులేకుండ నుమూ 10 దినములు నపుకరిమానివేసినందున అతనిపై సాక్షం టుప్రగారు కేసుచేసిరి. తనకా గార్డుపని మిక్కిలి కష్టముగా నుండెననియు తాను ఎప్పుడత పాటుపడలేననియు కనిష్టేబు మేజిస్ట్రేటు వారితో చెప్పెను. వారికి 7దినములు ఖయిదుశిక్ష విధింపబడినది.

లాహోరు మేజిస్ట్రేటు ఎస్. ఎమ్. జేకబు గారు ఫేవాజి అబద్ హాగారిని అబ్దుల్ వలీక్ కామ్రాద్ కుగా సంగీకరించిరి కారు తత్కారణమున పత్రికాపక్షన మారి పోయెను. జేకబుగారి యుత్తరపురు తిరుగ విచారింపవలసిన దని ఫిర్కా కోర్టువారికి విన్నవించబడినది. విషయము చాల ప్రాముఖ్య మగునగుటచేత న్యాయమూర్తి హామీలముగా కివిన్నపమును దీవిజను బెంచీవారి పర మొనర్చిరి.

లాటరీ:—పురుక్కోట స్టేటులాటరీ ఫలితములు గా బోవు నెవ్రెంబరు 21 వ తేదీని తెలుపబడును. ఆ నెల 5 వ తేదీ వఱకు టికెట్లు విక్రయింపబడును. టికెట్టు ఖరీదు 2 రూ॥లు. 5000 టికెట్లు మాత్రమే విక్రయింపబడును. 361 బహుమతులు ఇయ్యబడును.

దేశరక్షక శాసనము:—బ్రిటిషు దొరతనమువారు యీ శాసనమును ఎంతకాలము హిందూదేశమున అమలులో నుంచిన అంతకాలమును మైసూరు సంస్థానమునందు గూడ నమలులో నికి తేజకుననియు సంస్థానమునందు నివసించు వారి కందరికిని ఈ శాసనము చెంగుననియు మైసూరు దొరతనమువారు ప్రక టించిరి.

దేశసంక్షేమ అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయ పటాల మునకు సంబంధించిన యొక మీటింగు 27 వ తేదీని కానింగు కళాశాలలో జరిగెను. గౌ. ఎస్. హెచ్. ప్రీమాంజులిగా రుపన్యసించిరి. వీరు మాతనమరతుల నెరిగించుచు, సైన్యముల యందు చేరినవారు నెవ్రెంబరు 13 వ తేదీ లోపున తమ దరఖా స్తులను రద్దుపరచుకొనవచ్చునని చెప్పిరి. పిమ్మట గౌ॥ మీరా జామియల్లాజేగు మున్నగువారు రుపన్యసించిరి. సభ ముగియులో పున మరీ మారుగురు విద్యార్థులు సైన్యమున చేర దరఖాస్తులు పెట్టుకొనిరి.

డిసెంబరు 12-వ తేదీని జరుగు నుత్సవ సందర్భమున నీక్రిందివారు కార్యనిర్వాహక సంఘ ఉద్యోగులు. (వెసి డెంటు-మెయ్యప్పర్ల ప్రభుకే, వైసువెసి డెంటు- భోపాలుజే గము, వెంటెంటు విల్లింగ్డను ప్రభుకే, కవుంజేగు రోనా ల్లామే, మన్రో ప్రభుకే, సభ్యులు-మెట్టకు, బిడ్యూ, గెయిలు, రాబర్టుసను ప్రభుకే, డబ్బు ఎమ్. హెయిలి. ఎస్. శ్రీ జరుగుతులు, రామ్మె, కార్మికు ప్రభుకే, గౌ॥ కోశాధ్యక్షుడు-కెప్తాను డబ్బు. జె. లిట్లరు, సిహా ఎలయన్సు; బ్యాంకు; సహాయకార్యదర్శి-కెప్తాను ఎల్. సి. స్టీవెన్సు; గౌ॥ కార్యదర్శి-జె. జె. బక్.

దేశ రక్షణ సేనలో చేరు నిమిత్తము దరఖాస్తులు పెట్టుకొన నిన్నటితో గడువు ముగిసినది. బంగాళా అస్సాము రాష్ట్రములు వెయ్యియందెనిమిదల జేర్చవలసిన దని యుత్తరు వైయుండెను. నిన్న మధ్యాహ్నము మూడుగంటలవరకు 1280 దరఖాస్తులు వచ్చినవి. వీరిలో 835 మంది ఆండరు గ్రాడ్లుయే టున్నారు. బంగాళా గుత్తుపురమున చేర్చకొనవలసిన దని 295మంది దరఖాస్తుల నందిరి. కలకత్తాలో లభ్యమైన రికార్డులు ఇతర ప్రదేశములనుండి వచ్చిన రికార్డులు, ఆందరును కలసి కైద్య పరీక్షలో నిరాకరింపబడిన వారు మినహాగా వెయ్యి మంది సైనికులు లభ్యము కావచ్చునని యనుకొనుచున్నారు.

బెంగుళూరు హత్యకేసు:—రామ్సింగు అను నొక చిత్ర లేఖకుడు ఒక సిపాయి భార్యను చంపివేసె ననియు, రామ్సింగును పోలీసువారు పట్టుకొని కేసుచేసిరినియు వ్రాయ బడినది. మరణించిన స్త్రీయెట్టుండెనో తనకు తెలియదనియు, ఆమె మరణించిన దినమున తాను వెల్లూరునం దుండిననియు, చిత్రలేఖములు వ్రాయుటకు బెంగుళూరుకు వచ్చినప్పుడు తా నొక సహాపాత్రిక పాఠశాలయందు నిద్రించు వాడుక కల దనియు, తనకు వ్యతిరేకముగ ఇంతచుండి సాక్షులు ఏ కారణ ముచే సాక్ష్యము పలికినో తనకు తెలియదనియు అతడు విచారణ కాలమందు జడ్జిగారితో చెప్పెను. కేసు విచారణ ముగిసి నది శిక్ష యంకను విధింపబడలేదు.

వ్యాసములకు బహుమతి:—కంగ్కెత్త పండితులను సంస్కృత విద్యాసాగరు లనబడు వారును పూనమల్లి గుండ వెళ్లదగిన తిరుమల్లిపై అను గ్రామమున నొక సంఘముగ నేర్పడి 'విద్యా ప్రపంచ సభ' యను పేరిట సొక సభను ఏర్పరచిరి. మూడుసంవత్సరములక్రిత మిసభ యేర్పడినది. సభ యేర్పడినది. మొదలు తగిన యంశములను గురించి మంచివ్యాస ములు వ్రాసిన వారికి ఈ సభవారు బహుమతుల సొసగు చున్నారు. అటులే యీసంవత్సరమున గూడ వ్యాసములు వ్రాసి పంపిన వో ఏ వ్యాస ము నీ వ్యాస ము బాగున్నదని సభవారికి తోచిన యావ్యాసకునికి సభవారు 10 రూ॥లు బహుమతి ఇచ్చెదరు. కంగ్కెత్తమును ముఖ్యభావగ చేయు విధానములు; స్త్రీవిద్య, (బ్రిటిషు పరిపాలనమువలని లాభములు ఈ మూడింటిలో జేసిని గురించియైన చక్కని వ్యాసమును సంస్కృతమున వ్రాసి టి.ఎస్. కృష్ణమాచారిగారు విద్యాప్రపంచ కళ్యాణక్షులు, తిరుమల్లిపై అని వ్రాసి బహుమతులను బడయగోరువారు వ్యాసములకు పంప కలయును.

హోమురాలు పతాకము.

ఉదకమండలమున నున్న ప్రదే బిసెంటుమ్మగారును వారి సహచరులును తమ మందిరమున హోమురాలు పతాకము నెత్తిరి. దానిని తీసివేయవలెనని ఉదకమండలము జిల్లా మేజిస్ట్రేటు బిసెంటుమ్మగారిని కోరెను గాని ఆమె అంగీకరించ లేదు. కాని మరల నందులను గూర్చి ఎట్టి చర్యయును జరుప బడలేదు. వారచటనున్నంతకాలమును పతాకదీపిక తెత్తబడు చునే యుండెను. ఆనారోగ్య కారణమున బిసెంటుమ్మగారింట నుండి కోయంబుత్తూరునకు సహచర సమేతముగ వెళ్లిరి. అచట వారు తమ కొసంగబడిన భవన ప్రాంగణమున మరల పతా కమును లేవనెత్తిరి. ఆదివారమునాడు సాయంత్రము మరకును పతాక దీపికలు నిత్యమును ప్రాతస్సంధ్యా కాలములందు లేవ నెత్తబడుచుండెను. ఈపతాకము కొందరికికంటకముగనున్నది. కాన దీనిని తీసివేయవలెనని పోలీసు మాపర్చెంటు ఒక సభ ఇనప్పెక్టరుచేత నిర్బంధితులకు వర్తమానమయెను. అట్లు దిండి వేయనిచో నుత్తరపు పంపుపనునని గూడ తెలుపబడినది. "ఉత్తరపు రానిండ్లని" ప్రత్యుత్తర మొసగుబడిన. సోమవారము నాడు మధ్యాహ్నము మూడు 12 గంటల వేళ కొంతమంది సాయంధులగు పోలీసు భటులు భవనము మొవలచేరి ఒక సబు ఇనప్పెక్టరును ఒక పాశ్చాత్య యుద్ధోగియును డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటును సబు మేజిస్ట్రేటును వచ్చి నోటీసు నంద చేసిరి. ఆ నోటీసును అంగుల కొసగబడిన ప్రత్యుత్తరమును నిన్నటి పత్రికలో ప్రకటింపబడినది. బిసెం టుమ్మగారి లేఖను గూని డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రే టునొద్దకు వై సికిలు బండిమీద వెళ్ళి అలాచించి ఒంటికంటకు మరలించి నిర్బంధితులు పతాకమును దిండివేయనిచో పోలీసు వారు అసరమైనచో బలిమి నుపయోగించి దిండివేసెదనని చెప్పెను. నిర్బంధితులు దానిని దింపసెల్లరైరి. పిమ్మట పాశ్చా త్య యుద్ధోగి సాయంధులగు పోలీసు భటులను పిలచెను. కాని ఈ చిక్కు వారు కలిగింపకుండ మీరేదింపిన బాగుండునని మరయొకసారి యతడు బిసెంటుమ్మగారి నడిగెను. మీరే దింపివేయగూడదు. మే మాపతాకమును మాధర్మ చిన్నముగ భావించుచున్నాను. మీరు సైనికులు కాగా (అవును నేను సైనికుడనని ఆయుద్ధోగి చెప్పెను) అటులైన సైనికునకు తనపతాకము నందెట్టికై యుండునో మీరెట్టిగి యుండురు. మీ పతాకమును దిండివేయు డని మొరులు మిమ్ముల గోరిన మీ కెట్లులుండును అని అనిబిసెంటుమ్మగా నడిగి. పిమ్మట పోలీసువారు 1 గం. 22 ని.కు పతాకమును యిక్కడ దిండివేసిరి. వానిని వారు బండిలో వేయుచుండగ ముప్పురు నానుకులకును మరయొక నో టీసు ఆందళేయబడినది. దీనినిగూడ నిన్న సీపత్రికయందు ప్రకటిం చితిమి. పిమ్మట పోలీసువారు పతాకమును కంబమును బండిమీద వెక్కించుకొని దానిని పరివేక్షించి వెడలిరని. వి. ఆర్. సమంతుగారు న్యాయండియా పత్రికకు వ్రాసిరి. దీనిని గూర్చి జిల్లా మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో చర్య జరుపబడునని తెలియుచున్నది.

మతియొక బ్రాహ్మణ బారిష్టరు.

చిత్తూరు గవర్నెంటు పక్షిలు రావుబహదూర్ వి. సి. రాఘవయ్యగారి క్షేత్రపుత్రులగు శ్రీయుత వి. సి. శంకర నారాయణఅను నతడు గడచిన 23వ తేదీ విధ్వాండునుండి బాం బాయి మాగ్నెటు చిత్తూరికి మరలినపుడు. అచ్చట బారిష్టరు పరీక్షను పూర్తి చేసుకొనిరి. వి. సి. ఎల్. ఎల్. వి అను తరగతుల పరీక్షలలోను జయము సొంది కొన్ని బహు మానములున్న బడసి మిక్కిలి ఖ్యాతితో వచ్చియున్నారు. కడచిన 1914 వ సం॥ నెవ్రెంబరు నెలలో చిత్తూరునుండి బయలుదేరి యీ మూడు సంవత్సరములయ్య విధ్వాండులో నులభముగా గడపి అచ్చట "ఆఫీసర్సు వాలంటియరు కోరు" అను సంరక్షణకసేనలోను జేరి కొంత రణరంగపునిద్యము నవలించి యున్నవారు. చిన్న మనుషునవారుగా నున్నప్ప టికిని మంచి నడనడికలున్న మోగ్యతయును గల్గి సులభము గానున్న పరదేశాచారములందయక వాట్లలోగల మోగ్యం బులను మాత్రము కొని యెక్కువ క్రయస్సుతో వచ్చి యున్నారు. ఎన్ని పరీక్షలు సీమలోజయించినను మన చెన్న పురి విశ్వవిద్యాలయములో "ఇంటర్మీడియటు" తరగతియందు ఓడినవారేను! ఇదియు నొకవిచిత్రంజే! మధుపానము గాని మాంసాదులుగాని ఉపయోగించినవారు కారు.

వీరిరాకు యెదురుజూచుచు నుండిన వీరి తండ్రిగారు ను అనేకగొప్ప చిత్తురవాసులును మిత్రులును గడచిన 23వ తేదీ గుల్శేస్త్రీవసులో వీరి రాకుజూచి మిక్కిలిసంతోషి. గలవారయిరి. ఒకమిత్రుడు వీరికి పూలవారమువేసి సంతోష. మతో నుపచరించిరి.

స్థానిక వార్తలు

క్రొత్తవకీలు:—ఎల్. వేంకటసుబ్బయ్య గారు నిన్నటిదినమున (28-8-17) హైకోర్టు లక్ష్మీగ వెన్నుకొనబడిరి.

కాంగ్రెసుసభాధ్యక్షులు:—అనిబిసెంటుగారి నింతవరకు ఏడు రాష్ట్రముల వారు నియోజించిరి. బంగాళము వారి భావము మాత్ర మింకను వెల్లడి కాలేదు.

భగవద్గీతోపన్యాసము:—చింత్రాదిపేట నుండు వారి వీధి నెం 3 రు ద ఇంటిలో ఈ నెల 30వ తేదీనాయం కాలము 6-45 నిమిషములకు పురుషాస్త్రవ్రతులగు బ్రహ్మశ్రీ గణేశశాస్త్రిగారు భగవద్గీతోపన్యాసమును చేసెదరు.

చెన్నపురి కార్పొరేషను:—కార్పొరేషను సభ్యుల సమావేశము పెట్టెంబరు నెల 5వ తేదీ బుధవారము నాడు సాయంత్రము 5 గం 15 నిలకు రిపసు మండ్లిరమున జరుపబడును.

మయూరకం వెనీ:—ఈకం వెనీ వారు మైలాపూరులో 1, 7 కపాశేస్వర్ తూర్పు వీధిలో స్వదేశీ స్టోర్సు దుకాణమును ఈ నెల 30-వ తేదీన తెరిచెదరు. “స్నాన చూడ్ల”మను పాడిని ప్రత్యేకముగా తయారుచేసి అమ్మెదరు.

క్రీడారేఖలకు దాదాభాయి నారోజిగారు:—ఈనెల 16వ తేదీన చెన్నపురి మున్సిపల్ లీగు వారి క్రీడారేఖలకు డాక్టరు దాదాభాయి నారోజీ, ఏ. రమణుగార్ల పరణములవలన దేశమునకు కలిగిన నష్టమునకు మిక్కిలి చింతపొందినట్లు తీర్మానించిరి.

ఉపన్యాసము:—జార్జిటవును ఆదియప్ప నాయక వీధి నెం 35 వ ఇంటిలో నేటి సాయం కాలము (29-8-17) కన్యబలకు సి.జినరాజ దాసుగారు ‘పాదని భాగ్యతల’అను విషయమును గూర్చి ఉపన్యసించెదరు. న్యాయమూర్తి టి. సదాశివ అయ్యగారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

పచ్చయప్పకళాశాలాంధ్ర భాషాభివృద్ధి సమాజము:—వై సమాజపు ప్రధానాధ్యక్షుడు ఈనెల తే 31 ది నాటిసాయం కాలమున 4-30 ఘంటలకు పచ్చయప్ప 6వ శాలావందిరమునజరుగును. పండిత శ్రీమాన్, పర్ణశాల స్వసించాచార్యులుగారు “ఆగ్రంథపతన విమర్శనము”ను గురించి యుపన్యసించుదురు.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము, పట్టప్రదాన సభ:—మున్ముందు జరుగబోవుసభలో సుపన్యాసకుడు, యిదివరలో వలెగాక, నేరొకయున్నత పదవికిచెందిన యువోగ్గియై యుండును. తమయున్నత పదవుల సెకటి రెండొగ్గివిశ్వ విద్యాలయములు విదేశజాలచే నింపి యున్నవి. ఈ విద్యాలయ ములచర్యయే చెన్నపురివారు ప్రవేశ పెట్టిన మార్పునకు కారణ మై యుండవచ్చును. (మదరాసు మెయిలు.)

శ్రీనివాసమందిరము:—శ్రీల కాభాగ్యతుల లగు టి. సుందరభాయమ్మగారు కీర్తిరేఖలయినందున ఆమె మరణమునకు సంతాపమును తెలుపుటకు గడచిన శనివారము సాయంకాలము శాఖాశ్రీలందరును సభగావించిరి. ఎం. సి తాబాయమ్మగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. సుందర భాయమ్మగారి చరిత్రను శాఖాకార్యదర్శిగారు చదివిరి. సుందర భాయమ్మగారి స్మారక చిహ్నమున కొక ప్రత్యేక మందిరము నిర్మించి యామె ఛాయాపటము నాయందిరమున నుంచినయెడ బాగుండునని సభికురాండ్రో చాలచుండిచెప్పిరి. ప్రత్యేక మందిరమున కట్టుటకు సభికురాండ్రో కొంతమంది చందా లను తక్షణమే యిచ్చివేసిరి. తగినంత ద్రవ్యమును జమ చేయు టకు సీతాదాయమ్మగారి అధ్యక్షతక్రింద మొక యువసంఘ ము యేర్పలుపబడెను.

స్టోనుగారి బుద్ధి కుశలత:—విద్యాశాఖాధికారిల సమావేశ సమయమున స్టోనుగారి రిట్టిప్రస్థాన మొసగిరి. “కాశ్రుములు (వైస్స), చరిత్రము, భూగోళము భారతీయు

లకు విదేశీయులు. కనుక వారికాపాదముల గజపుట కాంగ్ల భాషయే తగియున్నది కాని దేశభాష తగియుండలేదు.” స్టోనుగారి అభిప్రాయము ప్రకార ముమాడు కాశ్రుములును భారతీయులకు విదేశీయుమలే యుకొందము. అయినను స్టోను గారి బుద్ధికుశలత ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. విదేశభాషయగు ఆంగ్ల భాషయే బాలుకకు కష్టముగ నుండును. అట్టి సమయ మున విదేశకాశ్రుములను, అనగా దేశమునకు మాతనములగు కాశ్రుములను గ్రహించుట మరింత కష్టము. విదేశకాశ్రుము లను, దేశభాషలను గాక విదేశభాషల మూలమున నేర్చుకొ నుట స్వాభావికముగ కష్టతమమై యుండ స్టోనుగారి కామా గ్యము నులభితరముగ దోచుట వింతగొలుపుచున్నది. వీరి యో చన, ఇంట్లు మండిపోవుచుండుతఱి నీర్దుపోసి యార్పుటకు బదులు కిరసనునూనె పోసి జనులకష్టమును మరింత యభివృద్ధి గావించుటయే మంచిదని చెప్పవచ్చును!

ద్రవిడగృహహిత్యము:—గతశనివారము సాయంకాల మిాయుత్సవము జరుపబడెను. చూపరుల కానంద ముకలుగునట్లు అరటిచెట్లతోను తోరణములతోడను, పువ్వుల తోను గృహభాగ మలంకరింపబడెను. ఉత్సవమునకు చాల మంది ప్రముఖులు వచ్చిరి. రామా గాయనిగారు ఎం. కె. వేం కటరెడ్డి (యేలూరు) టి. యతి రాజమొదలిగారు ఎన్. సోమ సుందరంపిళ్లె, నల్లస్వామిపిళ్లె, డాక్టరు ఎం. విజయ రాఘవులు గార్లు సభ్యులలో నుండిరి. నల్ల గురుస్వామిశెట్టిగారు సభా ధిపత్యమువహించిరి. ఉపన్యాసములకు పూర్వము గాననగ జరుపబడి పిదప సభ్యులకు ఫలాహారములియ్యబడెను. ఫలాహారముల వెనుక ఉపన్యాసములు ప్రారంభింపబడెను. సభా ధ్యక్షులు తమ ప్రారంభోపన్యాసములో ఉత్సవము జరుపబడు చున్న ద్రవిడగృహమువంటి ద్రవిడగృహములు చాల స్థాపింప బడవలెనియు స్వజాతివారిలో చాలచుండి విద్యను కోరుచుం డుటచే వారికి విద్య నేర్పించు నేర్పాటులు జరుపుటకు సభ్యు లలో గొప్పవారగు శ్రీనిలుసు పురుషులును గూడ తమ కేక్ర్య నుసారము ధనసహాయము చేయవలె ననియు చెప్పిరి. గృహ ముయొక్క పూర్వపు సభ్యులకు స్వాగత మొసగబడెను. ఉప న్యాసానంతరమును ఆంగ్లభాషయందును దేశభాషయందు ను ప్రదర్శనములు జరుపబడెను. పిమ్మట మతయాశ్రామలో పడవపాటును కొంతమంది సభ్యులు పాడిరి. ఉత్సవసందర్భ మున బహుమతి యొసగబడుట కేర్పాటుచేయబడిన బహు మతులను సభ అధ్యక్షులు విద్యాధులకొసగిరి. తాము ప్రత్యే కముగ చేయించిన వెండిగిన్నెలను ప్రదర్శనములో బాగుగా పనిచేసినవారికి బహుమతి చేసిరి.

నేటి వాతావరణస్థితి:—అంతటను వాయుభార ము వృద్ధిమైనది. రాజధానియందు అల్పముగా నెక్కువైనది. ఇతరప్రదేశములందు అధికముగా వృద్ధిచెందినది. పశ్చిమతీర మునందు వర్షి మారుతములు తీవ్రముగ గలవు కృష్ణగోదావరి జిల్లాలయందును తీవ్రవాయువులుగలవు. కాని మొత్తము విచిత్ర వాయుతీవ్రత తగినది. రాజధాని దక్షిణభాగమునందు అతివృష్టువుగా వాయువు వీచుచున్నది. ఈ యుదయము అందమానలలోని పోర్టుజ్జేరుపురమందును, వాత్తేరు, కొచ్చి, పురుకోటలయందు వాయువునందు చలనము గన్పట్టలేదు. మలబారుతీరమునందు తపస్వ ఇతరప్రదేశములందు మధ్యమోష్ణము తక్కుగగా నున్నది. నిన్నటిదినము మధురయందు (98 డిగ్రీలు) అత్యధికోష్ణ ముండినది. తిరుచనాపల్లి పురు కోట కోయంబుత్తూరులందు 90 డిగ్రీల యుష్ణముండినది. ఆంధ్రప్రదేశపు ఉత్తర జిల్లాలయందు 88 డిగ్రీల వజ్రకును, దక్షిణ జిల్లాలయందు 84 డిగ్రీలవజ్రకును, దత్తమండలములందు 88, డిగ్రీలవజ్రకు నుండునది. రాత్రి యుష్ణమునందు భేదము లేదు. మేఘములం దంతటను దట్టముగానున్నవి. ఉత్తర సర్కారులందును దత్తమండలములందును బాగుగా వర్షించి నది. బొంబాయి తీరమునందును విశేషముగ వర్షించినది. విశాఖపట్టణ జిల్లాయందు 31½ అంలను బొంబాయి తీరమునందు 31 అంలను వర్షించెను. చెన్నపురియందు 1 అం. వర్షించినది. కర్ణాటకము నందును పశ్చిమతీరము నందును అల్పముగ వర్షించినది.

చెన్నపురి కార్పొరేషను సభ. నిన్న సాయంకాలము రావుబహదరు విజయరాఘవా చారిగారి అధ్యక్షత క్రింద సభ జరిగినది. 21 మంది కమిషనరులు సభకు వచ్చిరి. 1916-17 సంవత్సరమునకు అధ్యక్షక నివేదికమును 1916వ సంవత్సరమునకు ఆరోగ్యాధికారి నివేది

కమును చర్చింప బడెను. ఇదివరకిట్టి చర్చకు 20-25 దినములు క్యవధి యుండెడిది. ఇపుడు రిదినములు మాత్ర మే క్యవధి యియ్యబడినది. కాన కమిషనరుల భావములు ముందు ప్రకటింపబడునను సూచనతో నివేదికముల నిపుడు దొరతనము వారికి పంపదగునని మహమ్మదు ఓస్మనుసాహెబుగారు పు పానించిరి. గావునబాదరు సి. రామానుజశ్రేష్ఠిగా రనునదిం చిరి. గావునబాదరు. జి. నారాయణస్వామి శ్రేష్ఠి గారు చర్చయే వలదనిరి. దొరతనము వారికి పంపి మిన్నకుండుట సముచిత మనిరి. కే. సి. దేశికాచారి గారు రనునదించిరి. మొలసి గారు వచ్చిన పిమ్మటనే చర్చించి నచో వారి ప్రాతలకు వారే సమాధాన మిచ్చుటకు వీలుండు ననిరి. కాలమును వృధచేయక చర్చించుట సముచితమని రావు బహదరు ఎన్. సి. రాజగోపాలాచారిగారు న్నిరి. తేదీని నిర్ణ యించు విషయమును తనకు వదలుట సముచితమని అధ్యక్షు లనిరి. నారాయణస్వామి శ్రేష్ఠిగారి తీర్మాన మంగీకరింప బడినది.

న్యాయస్థాన వార్తలు.

యూనూపు ఆలిముల్లా అబ్దుల్ హుస్సేన్ కంపెనీలో ఉత్తరములు వ్రాసి సామ్యు జమకేయు గుమాస్తా సాబారామ య్యశెట్టి అను నతడు కంపెనీవారి కాలాదారుల యొద్దనుండి గుమారు రు 1600 లను జరచేసి అపహరించినందుకు కంపెనీ వారు అతనిపై కేసుచేసిరి. కేసు విచారణ జరుగుచున్నది.

మోటారుబండి తోలువానికి శిక్ష:—జార్జి టవును పేరిషు వెంకటాచల ఆర్యారవిధిలో గతనెల 21-వ తేదీన సుబ్రహ్మణ్యము మొదలి యనునతడు బండిని తప్పుమార్గమున నడపి ఒక మహ్మదీయునికి గాయములు తగిలించినందున సుబ్ర హ్మణ్యము మొదలిపై కేసుచేసిరి. కేసువిచారణ జరుగు చున్నది.

ఈ నెల 19-వ తేదీన గోదావరి జిల్లా రాజవోలు తాలూకా పాశర్లపూడి లంక గ్రామమునందు గ్రామవాసు లందరు “గ్రామ సంఘము” అనుపేరిట ఒక సంఘమును కొడవర్తి వెంకయ్యగారి యాధిపత్యము క్రింద స్థాపించిరి. “క్రీశీతారామాంజనేయ ధర్మపుస్తక భాండారము” అనునామ మున ఒక లైబ్రరీ గూడ ఏర్పాటు చేయబడి 100 పుస్తక ముల సంఖ్యతో స్థాపింపబడెను. గ్రామ రక్షణోపాయము లను నిర్వర్తించుటకు గ్రామ నిధి ఏర్పడుటకు సంసిద్ధులై యున్నారు.

Table with 2 columns: Item Name and Amount. Includes items like 'పింగళ సంవత్సరాది సంచిక', 'తయారై సిద్ధముగ నున్నవి.', 'నలసంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోర', 'సంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక', 'విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు', 'వ్యాసరాజగులును, దర్శనీయములగు రం', 'గుల దేశపటములును మహాజనులపటము', 'లును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి', 'మంచికాగితములపై చక్కగ ముద్రితము.', 'ర. ఆ. ప.', 'ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు 0 8 0', 'అర్ధసంవత్సర ,, 0 12 0', '3 మాసముల ,, 1 0 0', 'ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర ,, 1 0 0', 'కాగితముల కజవునం జేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు', 'మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటువలన కలయువారు', 'వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము: వెల రు. 2 0 0', 'ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము,', 'పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.'

Table with 2 columns: Item Name and Amount. Includes items like 'కస్తూరి', 'తులం 1 కి రూ. 30-0-0', 'కుంకుమపువ్వు', 'తులం 1-కి 2-0-0', 'రసభస్మము', 'తులం 1-కి 0-10-0', 'అమృతాంజనము శిపో, మద్రాసు, బొంబాయి.'

స్వదేశోద్యమము.

శ్రా ర దాం బ

ఇది శ్రీ ధర్మబోధిని యను నాటకము.

సంఘడు రాచారి సంస్కరణమునకు మార్గ
మిందు జూపబడినది. అందరును జదివి తీర
వలయును. నెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, రింబు కెట్టి వీధి, మదరాసు.

THE GREAT WAR

Sukhomlinoff's Trial: War Secrets Sent to Enemies

Russian Military Situation: Gloomy Picture Drawn by Korniloff

Italian Successes: King George's Congratulations

GERMANY'S NEW FANGLED-COMMISSION: AN UNWORKABLE SCHEME

[Reuter's Agency.]

Russia

Moscow Conference.

General Korniloff's Statement.

LONDON, August 28.

A feature of the great conference at Moscow was the remarkable speech by the Generalissimo Korniloff emphasizing the disorganisation of the Russian Army and outlining remedial measures. General Korniloff declared that death penalty was a only a small part of what was necessary. He mentioned in this connection that in August some soldiers who had killed their Officers had ceased outrages when they were threatened with shooting.

A Gloomy Picture.

Also that a regiment of Siberian Rifles which abandoned the Riga front had only returned when its extermination was ordered. General Korniloff continued we are implacably fighting anarchy. The situation at the front is so bad that we have lost the whole of Galicia and the whole of Bukovina, all fruits of our recent victories. Enemy has crossed our frontier at several points and is threatening our fertile southern provinces. He is endeavouring to destroy the Rumanian army and is knocking at the gates of Riga. If the army does not help us to hold the shore of the Gulf of Riga the road to Petrograd will be opened wide. General Korniloff emphasised that the disorganisation of the army was due to the acts of the people and complete ignorant of military affairs and he urged the immediate adoption of remedial measures including the strengthening of authority of Officers and non-Com's, the improvement of Officers' pay and forbidding of regimental Committees to take part in decision regarding military operations on the appointment of leaders. Similar measures must be applied to the rear. The condition of railways was such that by November the army would not receive any supplies. The southwest front was at present almost famished. Output of guns and shells had fallen by sixty per cent and aeroplanes by eighty per cent. He compared this period with that from October 1916 to January 1917.

In conclusion he believed that the genius of the Russians would save the country and the ancient glory of the army would be restored. (Prolonged cheers from everywhere except on the extreme left).

Plain Speaking About Finance.

LONDON, August 28.

MOSCOW.—The Minister of Finance, M. Nekrasoff, addressing the Conference, indulged in some plain talking. He pointed out the immense increase in paper money and admitted that the new 'regime' was much costlier than the old and that the new administrative bodies were absorbing enormous sums. The financial difficulties were largely due to the increase of workers and the reduction of revenue. He foreshadowed monopolies, especially in tea.

Russian Ex-War Minister's Trial.

Secrets Communicated to Berlin and Vienna.

LONDON, August 28.

PETROGRAD.—At the trial of M. Sukhomlinoff, General Ivanoff, formerly commander on the southwestern front, declared, that under M. Sukhomlinoff's regime military secrets were communicated direct to Berlin and Vienna from Petrograd via Warsaw. General Welitchka Deputy Director of Engineers, said that among M. Sukhomlinoff's extraordinary acts was the destruction of Russians' best fortresses. Experts who like himself protested were dismissed. The Ex-Tsar saw everything through M. Sukhomlinoff's spectacles.

Postponement of Trial Refused.

Asked in course of the trial, whether he possessed a fortune, General Sukhomlinoff replied that he had only four hundred thousand roubles and his wife had nothing. Sixty, out of a hundred and thirty witnesses, have informed the Court that they are unable to come and give evidence. The defence asked for a postponement of the trial, but the Court refused.

A Message from America.

LONDON, August 28.

WASHINGTON.—Official circles here are favourably impressed by the Provisional Government's attitude as reflected in Mr. Kerensky's speech. President Wilson has cabled to the Moscow Conference giving an assurance of the United States' willingness to extend every material and moral assistance to the Government of Russia in the promotion of the common cause in which the two nations are united.

Agitators Fail to Cause Strike.

LONDON, August 28.

PETROGRAD.—The efforts of Moscow agitators to incite a strike at Petrograd have failed and work is uninterrupted except in a few factories.

Germany

The Reichstag Commission.

Reception of the Announcement.

LONDON, August 28.

The Free Commission of the Reichstag is received with scant courtesy. The reactionaries fear it as a step towards democratisations, while the reformers regard it as a sop thrown to them. The minority of the Socialists refuse to recognise its existence, their leader Herr Ledebour describing it as a political hocus-pocus. The 'Cologne Gazette' wants cabbages and coals rather than committees which merely talk and do nothing practical.

Pope's Note to be Submitted to Commission.

LONDON, August 28.

Interruption of cables to the continent owing to storm and unusual activity of German censorship makes appreciation of the situation in Germany doubly difficult. It is announced that the first business to be referred to the Chancellor's new-tangled Free Commission will be reply to the Pope's Note. Apparently Government's draft will be submitted to the Commission for consideration and amendment. Experience alone will show how seven members of the Reichstag and seven Federal Councillors will work together. The former will probably have a small say against Councillors all men of weight and importance. The whole scheme is regarded as a make-shift giving a show of parliamentarising Government with little substance but it has succeeded in appeasing momentarily the claims of the Reichstag.

German Foreign Office.

A New Under-Secretary.

LONDON, August 28.

AMSTERDAM.—The 'Koelnische Zeitung' states that Herr Von Stumm, Under-Secretary for Foreign Affairs, has been granted leave for reasons of health. It is uncertain whether he will resume office. Baron Bussehu is acting as substitute.

France

Japanese Troops to Help Russia.

Enemy Lies in Circulation.

LONDON, August 28.

Groundless reports have been circulating in Paris that Japanese troops will soon arrive on the Russian front. It is believed that these are of enemy origin. It is difficult to see their object, but apparently it is hoped by arousing certain amount of disappointment when it is discovered that they are untrue, to create talk and discussion in allied countries regarding the part each is playing in the war and possibly ultimately discussion on the subject.

Belgium

Belgians and Stockholm Conference.

Refusal to Attend.

LONDON, August 28.

The Germans have been pressing Belgian Socialists to attend the Stockholm Conference, and permitted a meeting to be held, to decide the question. Five hundred persons attended, and they resolved as a protest against German cruelty that they would not attend even if the British and French delegates went.

A Significant Sign.

German Order to Belgian Banks.

LONDON, August 28.

The Belgian Government is informed that the Germans have ordered the Central Banks to transfer all their valuables to Brussels.

America

More Articles Prohibited.

President's Proclamation.

LONDON, August 28.

WASHINGTON.—President Wilson has issued a proclamation forbidding shipment of any goods to Europe for neutrals except by licence and also extending lists of

TELEGRAMS.

goods for which licence is required for shipment to the Allies and extra-European neutrals to include cotton, meat, sugar and most of Americans' other exports. President Wilson emphasises his determination that Germany shall not benefit directly or indirectly by American products.

Red Cross Aid For Allies.

LONDON, August 28.

WASHINGTON.—A Transportation Service has been created to handle the vast Red Cross supplies going to the Allies. Steamship companies and Allied Governments have given free much of the necessary cargo space.

Canada

Canadian Help to Britain in Money.

LONDON, August 28.

OTTAWA.—In the Commons Sir W. T. White, Minister of Finance announced that owing to increased British output of Munitions the Canadian production of certain kinds had been discontinued and others diminished. Canada had advanced seven millions sterling to the Imperial Government in July and the same amount in August and would advance five millions monthly until December. She had also advanced in addition a million in August for the purchase of cheese and two millions for the purchase of hay, oats and flour. Meanwhile the Imperial Government was financing the Canadian war expenditure overseas.

Franchise Reform in Canada.

Hindus Receive the Vote.

LONDON, August 28.

OTTAWA.—The Soldiers' Voting Bill is now practically through the Dominion House of Commons as amended in Committee. It enfranchises all overseas soldiers enlisted in Canada. Those who are not regularly domiciled will vote as if they were living in the constituency in which they enlisted. The right to vote is conferred on the Hindus of British Columbia and also on Canadian Indians serving overseas.

Canadian Success at Lens.

Reply to Britain's Congratulations.

LONDON, August 28.

OTTAWA.—Replying to the Colonial Secretary's congratulations on the splendid work of the gallant Canadian troops, the Duke of Devonshire has cabled: "Please accept on behalf of the Government and people of Canada their most grateful thanks for your telegram, which is deeply appreciated throughout the Dominion."

We are proud of the part that Canada is privileged to take by the side of our gallant allies and fellow-subjects from all parts of the Empire. I assure you that we shall continue to make our best efforts, till a complete and final victory is attained."

Canadian Soldiers' Pensions.

An Increase Sanctioned.

LONDON, August 28.

OTTAWA.—The Government has announced an increase of soldiers' pensions on a percentage basis from April in consideration of the increased cost of living in Canada.

Great Britain

Conscription in Hongkong.

LONDON, August 28.

HONGKONG.—Mr. Walter Long has replied to the Governor that the operation of the Compulsory Military Service Bill (see August 25th) should be limited to the duration of the war and six months afterwards.

The "Tank" Battalion.

LONDON, August 28.

The Duke of Westminster has been appointed Second-in-Command of the Tank Battalion.

Inter-Allied Socialist Conference.

The Delegates.

LONDON, August 28.

The Inter-Allied Socialist and Labour Conference will meet in London to-morrow under the presidency of Mr. Arthur Henderson. Two-thirds of the delegates are British, the great majority of whom are pacifists, and one of them a South African. The French delegates include the Munitions Minister, M. Abel Thomas. There is little prospect of any unanimity of views.

Italian Front

Recent Italian Successes.

King George Congratulates the Italian King.

LONDON, August 27.

The Press Bureau says that the King has congratulated the King of Italy on the splendid achievements of the past week which have inflicted a heavy blow on the enemy and will have a far reaching effect on the course of the war. His Majesty is happy that British monitors were able to contribute to the success.

The Austrian Retreat.

Harassed by Italian Airmen.

LONDON, August 28.

Italian correspondents state that the enemy is endeavouring to bar the way in the Chiapovono Valley which has been reached and passed at various points. Aeroplanes are intensifying the disorder of the retreat, swooping low and bombing and machine-gunning roads crowded with lorries, infantry, and guns.

TELEGRAMS.

Desperate Attempt to Stop Italians.

Italian correspondents point out, that the Austrians are desperately throwing in reserves in order to stop the Italian advance on the Bainsizza Plateau and are probably endeavouring to cover the withdrawal of guns and troops northeast of Gorizia.

Monitors Bombard Trieste.

The monitors bombarding Trieste on the 10th August included four British, which flung fifteen-inch shells at a range of sixteen miles.

The Assault on Monte Santo. A Triple Attack.

LONDON, August 28.

Mr. Percival Gibson says that the Italian troops assaulted Monte Santo after an intense artillery bombardment at seven yesterday morning from three directions. From the north along the high saddle connecting Santo with Vodice summit, frontally up the steep face overhanging the Isorzo, and from the south from the low saddle named Doe. By ten o'clock the frontal attackers had reached the summit and planted the tricolor.

Italian Progress Continued.

LONDON, August 28.

A wireless Italian official communique reports the continuance of progress on Bainsizza Plateau. Our troops are in close contact with the enemy. Local attacks gave us further position.

French Front

The French Success Described.

LONDON, August 28.

Correspondents describe Beaumont village as a veritable fortress. To the southeast the ground is wooded and behind lies the wooded Hill of Wayrill which is the last commanding position on the heights. The assault began at daybreak and both wings rapidly reached their objectives, namely, Beaumont High Road and the Chambrette Road as far as Chaumes Wood. Machine-guns on the border of Fosses Wood stopped the centre temporarily, but at noon the whole of Beaumont Wood had been captured and ground gained to a depth of three-quarters of a mile the special significance of the success was that it was achieved when the French might have been expected to be fully occupied in consolidating new ground.

Germans Unable to Resist.

The Present French Line.

LONDON, August 28.

Reuter's correspondent at the French headquarters mentions that the outstanding feature of the recent fighting has been the inability of the Germans to resist or counter-attack in adequate strength. On the right of the Meuse the enemy front is barely two miles in advance on the line whence the Germans started their staggering rush towards Verdun in February last year.

Violent Bombardments.

LONDON, August 28.

Last night's French communique reported fairly violent artillery actions left of the Meuse, especially north of Hill 264. The enemy did not attempt to attack our new positions.

British Front

2000 Yards of British Front Advanced.

LONDON, August 28.

F. M. Haig's communique this afternoon says:—As a result of our attack yesterday we advanced our line after a heavy fighting on a front of over 2000 yards astride St. Julien Poperinghe Road and established ourselves in further portions of the German third system. Enemy twice attacked Inverness Copse without result and we secured prisoners.

British Advance Near Ypres.

LONDON, August 28.

F. M. Sir Douglas Haig's communique to-night reports rain all day. We attacked in the afternoon east and southeast of Langemarck. The first reports indicate satisfactory progress. We drove off raiders north of Lens. Our aeroplanes vigorously carried out raids and observations, and effectively directed machine-gun fire against enemy batteries, transport, and infantry. Enemy aircraft has been aggressive. We brought down four and drove down three machines. Two of ours are missing.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

Commissions in the Indian Army.

A System for Recognition of Indians.

SIMLA, August 28.

At the ensuing session of the Imperial Legislative Council, Khwaja Bahadur Mir Muhammad Shafi will move the following resolution:—This Council recommends to the Governor-General-in-Council that the Commissioned ranks in the Indian Army be thrown open to Indians and the persons selected for appointment to such ranks be given the same training as is received by British Officers of the Indian Army.

"Our Day"

The Central Execution Committee.

SIMLA, August 28.

The following is the constitution of the Central Executive Committee of "Our Day" which is to be held on the 12th December 1917.

PRESIDENT.—Her Excellency Lady Chelmsford.

VICE-PRESIDENTS.—H. H. The Begum of Bhopal, Lady Pentland, Lady Widdington, Countess of Ronaldshay, and Lady Moore.

MEMBERS.—Lady Weston, Lady O'Dwyer, Lady Gait, Lady Robertson, Mrs. W. M. Hailey, Mrs. S. Fraser, Lady Ramsay, Lady Colvin.

HONORARY TREASURER.—Mr. W. J. Litster, Alliance Bank of Simla.

ASSISTANT SECRETARY.—Captain L. C. Stevens, R.F.A. HONORARY SECRETARY.—Mr. E. J. Buck, Northbank, Simla.

The Prohibited Export of Raw Jute.

Modification of Order Probable.

SIMLA, August 28.

The following Press communique is issued:—Reference to the Press communique issued by the Department of Commerce and Industry on the 26th February last, announcing that it had been found necessary to stop the export of raw jute to the United Kingdom on private account, it is now notified for general information that they anticipate that from 1st October next 8,000 tons of raw jute will be required monthly on private account, subject to freight being available.

Calcutta

Some Recruiting Results.

CALCUTTA, August 28.

To-day was the last day fixed by the Government of India for enlistment in the Indian section of the Defence Force. Bengal and Assam were called upon to give one thousand men. The total number of applications for enlistment received up till 3 P. M., to-day was provisionally 1,280. This figure includes 358 under-graduates who have joined the Calcutta University Corps and 295 applications for admission to the Bengal Light Horse. Mofussil figures are not yet fully available. The promoters hope that the Calcutta figures added to mofussil figures will come up to one thousand after rejections in the medical examination which they put approximately at 33 per cent.

Bombay

The Aga Khan.

Return to India.

BOMBAY, August 28.

The 'Bombay Chronicle' understands that H. H. the Aga Khan is expected in India in November.

Railway Strike at Janshi.

Pacified Strikers Resume Work.

ALLAHABAD, August 28.

A wire from Jhansi says:—The Loco Superintendent arrived on Saturday evening and personally met the workmen, whose demands were accepted and grievances redressed. The strikers resumed work yesterday morning.

Ahmedabad's Protest Against

Madras Internments.

Mr. Gandhi Presides.

BOMBAY, August 29.

At a largely attended public meeting of the merchants held in Ahmedabad under the presidency of Mr. M. K. Gandhi a resolution was passed urging the immediate release of Mrs. Besant and her fellow-workers. Another resolution asked for granting of political reforms as accepted by the National Congress and the Moslem League as a first step towards self-government.

Punjab

The Suspended Lahore "Observer."

Appeal Referred to Divisional Bench.

LAHORE, August 28.

In the case of the "Observer" the local English bi-weekly, which suspended publication owing to the refusal of Mr. S. M. Jacob, District Magistrate, Lahore, to accept the declaration of its proprietor Kheva Abad Shah as printer, an application for revision of Mr. Jacob's order was put in by Mr. Gulam Rasul, Barrister-at-Law, which came on to-day for preliminary hearing before the Hon'ble Mr. Justice Shadilal in the Chief Court. His Lordship, after hearing Mr. Rasul, admitted the case to a Divisional Bench in view of the importance of the point involved.

United Provinces

Indian Defence Force.

Allahabad University Company.

LUCKNOW, August 28.

At a public meeting held at the Canning College yesterday in connection with the Allahabad University Company of the Indian Defence Force, the Hon'ble Mr. S. H. Freemantle explained the new conditions for recruitment, and announced that the candidates who enrolled could withdraw their applications at any time before the 6th September. The meeting was addressed by the Hon'ble Mirza Samiullah Beg, the Hon'ble Pandit Gokaran Nath Misra and Syed Wazir Hussain. In addition to applications already received by the Deputy Commissioner over 100 applications for enrolment were received by the end of the meeting from the students of the Canning College and Reid Christian College.

The Bombay Criminal Investigation Department have arrested two men and recovered some stolen property in connection with the daring burglary committed last month at watchmaker's shop in Meadows Street. More arrests are expected.

South India

Sir P. S. Sivaswamy Iyer at Tinnevely

Presides at the Hindu College Prize Distribution.

TINNEVELLY, August 28.

Sir P. S. Sivaswamy Iyer, Vice-Chancellor of the Madras University, who presided over the distribution of prizes to the students of the Tinnevely Hindu College yesterday evening in winding the proceedings observed that it gave him great pleasure to note the progress which the college had made and the promise and the better future that lay before it. He paid tribute to the memory of the late Rao Bahadur I. Srinivasa Iyer, the former Principal of the college. He noted with great satisfaction that there had been an enormous increase in the number of pupils attending the college which had risen from 750 to 1080 in three years which was due to the exertions of the late Principal and his coadjutors who had resolved to dedicate themselves to the work of this college for a period of 20 years on the principles more or less similar to those on which the Fergusson College at Poona had been working. He hoped that the college would soon expand itself to a full blown first grade college sowing the seeds of this district and that the fulfilment of that ambition would not be impeded by lack of generous response on the part of the people of this District. Referring to the construction of a hostel for the college and the apathy he said "that the members of the education society there were many who were in arrears of subscriptions and that the total amount of arrears amounted to something like Rs. 50,000. Of the sum of Rs. 50,000 which had been promised for the hostel, only Rs. 5,000 had been collected. He said "I hope that when next year you choose to hold another meeting like this it may be the privilege of another President to at least lay the foundation stone of the hostel and college and I hope that that foundation stone will be laid not upon promise but upon solid deposit.

Indian Defence Force.

Sir P. S. Sivaswami then explained the Indian Defence scheme at great length with the result that 7 students of the college volunteered to join the force.

Latest Telegrams.

[REUTER.]

LONDON, August 28.

It is announced here that India drafts will be raised to-morrow to 1/5 for immediate and 1/5 29/32 for deferred telegraphic transfers and bills owing to the difficulty of providing sufficient rupees to meet the demand partly because the enormous demand for silver exceeds production.

General Haig to-night reports heavy raid and gale. No infantry action has occurred. Our aeroplanes despite the weather got into contact with infantry in yesterday's operation northeast of Ypres and successfully machine-gunned troops and transport. None is missing.

It is officially announced that steps have been taken with a view to removing the anomaly of withdrawal of tea from sales in London although supplies are insufficient to meet the demand and to ensuring that in future buyers shall be able to bid for full amount of tea offered at each sale.

AMSTERDAM.—The "Telegraph" says that Germans are everywhere fortifying the northern frontier of Belgium near the Bend of Scheldt. It is estimated that there are fifty thousand reserves in Antwerp.

Last night's French communique said that there was nothing to report beyond rather lively artillery struggle on the left of the Meuse.

అమలాపురం తాలూకా; పేరూరు గ్రామము మొయిక్ గోడ్డుకు నాలుగు పర్లాంగుల దూరములో ఉన్నది. మొయిక్ గోడ్డునుండి గ్రామములోనికి సుమారు 6 సంవత్సరముల క్రితము బోర్డువారు మట్టిగోడ్డును వేయించివారు. ఒక లోవర్ సెకం డరీ పాతకాలమును బాలికా పాతకాలమునుగలవు. 125మంది బాలకులు చదువుచున్నారు. ఒక పుస్తక భండాగారము కలదు. ఈ పెద్ద గ్రామమునకు గానాత్రిమనునకు చాల యిబ్బందిగలదు. కాకిగ అనునది గ్రామసమీపమున గలదు. దానికి పోటు, పాటుకలదు. ఊరిలోని బావులన్నియు ఉప్పునీటివి. మొయిక్ గోడ్డుకు సమీపమున, ఒక చెరువుకలదు. ఆ చెరువు గట్టు సోమయాజుల పేరమ్మచే త్రవ్వించబడిన మంచినీటి బావి కలదు. ఆ బావియే యీ గ్రామమునకు ఆధారము. ఏ రందరన్న మట్టిగోడ్డు అయియున్నందున బావియొద్దకు వాన కాలమున బోవుట కష్టము. పాతకాలకు బోవు బాలురకు నిదియేకష్టము. ఇదివరలో తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటువారు ఈ గ్రామమునకు రెండుమూడుసార్లు వచ్చినపుడు గ్రామస్థులు చెప్పుకోనగ సరే అని చెప్పుచుండిరికాని యిప్పటివరకు క్రియ జరపియుండలేదు. ఇక ప్రెసిదు వారు శ్రద్ధవహించి గోడ్డుకు కంకరవేయింప బ్రార్థితులు.

రత్నక సేన:— సెల్లెలు హిందూకలాలనుండి 50 మంది విద్యార్థులు రత్నక సేనలో చేరు.

ప్రజాభిప్రాయములు

(౧)
I
బాహ్యజేతర సాధనము

అయ్యా, శ్రీ కృష్ణదేవరాయ పుస్తక భాండారము యొక్క ముందు స్థాపించబడి నున్నది 4 సంవత్సరములు జరిగినది. చతుర్థ అంధ్ర పుస్తక భాండారముగా యీ గ్రామమునందు గల మేనెలలో నిర్మింపబడి యీ గ్రామము కావలయునని తీర్మానముగా బాహ్యజేతర సాధనముగా ఒక దాఖలు కట్టించబడి ఉచితముగా యీ భాండారమునకు దత్తవచనమును శ్రీ శ్రీ మందసా జమీదారుగారివల్ల పొందినట్లు తెలిపబడినది. ఇప్పటికి నాలుగు నెలలు గడచినప్పటికి సదుద్దేశ్యములతో పుస్తకముల నందుటగాని భాండారమునందు తెలియబడుటగాని జరిగియుండలేదు. ఇకమీద నయిన ఆలస్యము చేయక భాండారమునకు యిట్లు దత్తవచనమును కట్టించి రిజిస్టరు చేసి భాండారముల కట్టించు అధికారిని నియమించు.

పురజనులు.

II బ్రాహ్మజేతర సాధనము

అయ్యా, ప్రస్తుతము కొంతవత్సరములలో జరిగిన బ్రాహ్మజేతర సమావేశము, మన చూడగల సంఘసంగ్రహములైన మరలనున్నది. ఇట్టి సభలు జేర్చుకొనటము శ్రేయోదాయకములే. కాని, "బ్రాహ్మజేతర" యను శబ్దము నాకించుకొనినదియు గలదు. అది యెన్నియైనా ప్రత్యేక శాఖ పొందుతుంది యందు గలదా? లేకున్నా కట్టించి, నాయకులు, తెలుగులు, కాపులు, మున్నగు ప్రధాన శాఖలతోగాక మల మాదిగలు మున్నగు నిష్పాదములు, మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు మున్నగు నిష్పాదములు గూడ యందు చేరుదురా? మీరు జేరి యెడల బ్రాహ్మజేతర శబ్దమున కర్థమేమి? చేరుదురనురా. మీరొకరు దూషించుట మాని కేవల వాక్యాలుగాక కార్యములై సంఘ సంస్కరణమే ముఖ్యోద్దేశ్యముగాగల వారై బ్రాహ్మజేతరుల యందలి నిష్పాదముల పురోవృద్ధి కడంగి, బ్రాహ్మజేతరుల భావములను యందు జూపవలెనని గోరుచున్నారో యిట్టి భావములను వారలయందు దాముజూపి తొలగిస్తే దామును వారును వైమనస్యములు లేక యొక్కజాతిగ గూడిన బ్రాహ్మజేతర నామము సార్థకముగలదే గాక కార్యమునందు గూడ మార్గ దర్శకులై యిన్ని యుగములనుండి బ్రాహ్మజేతరులు, నేనినీచేయ జాలకుండినో యిట్టి సంస్కరణ నవలీలము గలిగిన గౌరవము మొందుదు. మరయు నిష్పాదములనుండి బ్రాహ్మజేతరులు ఏకగ్రీవముగ పోరాడి కొన్ని సంవత్సరముల బ్రాహ్మజేతరుల వారి యొప్పునుండి తొలగించి ప్రజలైన సంఘ సంస్కరణ వలయుదురన్న యాశ్చర్యమేమి?

"హిరణ్మయి"

III పాణ్యమువారలు

అయ్యా, మా గ్రామము ఈ జిల్లాలో ఉత్తమ గ్రామమని వాడుక యుండినది కాని, గడచిన సంవత్సరమునందు విశేషముగ విష జ్వరములు ప్రారంభించి చాల జనవృత్తు ప్రాప్తినినది. సగ్గార వారికి మొత్తముగా యిప్పటికి చేరుదాక్యును పంపె దమని వ్రాసియున్నాడు. ఈ సంవత్సరమునందు జ్వరములు విశేషముగ నున్నవి. దాక్యురగారు యెప్పుడు వచ్చెదరా యని కాచియున్నారము. ఇదియుంటుండే వీధులయందును, కాలువల యందును, విశేషముగ గలిజయుండుటచే గోగములకు యెరువు చేసిన రీతియని చెప్పవలయునని తెలు. ఛేక్కురగారు వీరిని తొలగించి గ్రామమును పరిశుద్ధముగ నుంచుదురని తలచుచున్నాము. బోర్డు యెలమెంటి పాతశాలను, హయ్యర్ గ్రేడు యెలమెంటి పాతశాల గూర్చినందులకు ప్రజలు చాల సంతోషించుచున్నారు. అయితే హెడ్ మాస్టరు గారు, బాలురు 5 వ తర గలికి లేదనియు, వెట్టి ప్రయోజనము లేదనియు వ్రాసివారట. ఎన్నియో సంవత్సరములనుండి 5 వ క్లాసు కొరకు పోరాడి ఇప్పుడు పొందినను మా హెడ్ మాస్టరుగారు, లేదు స్వేచ్ఛ పోవునని తలంచక, పురోభివృద్ధి, బాలుర భివృద్ధియొక్క విద్యావ్యాప్తికై తమకు సాధ్యమైనంతవరకు పోరాడుదురని నమ్ముచున్నాము.

ఇదియును కాక పంచమ పాతశాల నియమించవలయునని ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. సర్వేక్షకుడు వారిని సభ సభలకు పంపింపగాక.

గ్రామాభిమాని.

IV బ్రాహ్మజేతర సాధనము కొక విశ్లేషణ.

అయ్యా, ప్రస్తుత కాలమున బ్రాహ్మజేతరులు కొందరు హోమ యోగము ప్రతిపాదించుచున్నది. నవీన కాలమున నెంపొందు ఆంధ్రమాత అభివృద్ధిమున సహించక విరేంద్ర వాదులగుచున్నాడు. బ్రాహ్మజేతర సాధనము బ్రాహ్మజేతరుల వృద్ధికి తీసుకొనిరాదలంచిన యెడల స్వరాజ్య మవసరమును నిర్వివాదాంశము. కేవలము స్వరాజ్యము మనకునుండునుకొని నిష్పాదముగా బ్రాహ్మజేతరుల మనముల లేనిపోని కలతలు జనింప చేయుట ప్రస్తుతము ఒక్క "ఆంధ్రప్రకాశం"కే తగినది.

ఓ బ్రాహ్మజేతరులారా! మనమందరము ఆంధ్రమాత పుత్రులము. అట్టి యెడల మనలో మనము తప్పద్రోవలు త్రొక్కి ఆంగ్లో యండియన్ పత్రికల వెక్కిరింపుల పాలబడకుము. ఆంధ్రజాతియు రాజభక్తికి పుట్టినిల్లు. స్వరాజ్యమును గురించి చేయు శ్రమలు కానవలయుననియు కానని మన నాయకులందరు ఘంటా పథముగ నుడిచారు. మనకు మేలురానున్న దినములలో క్రియాశూన్యులగు గృహ కల్లోలము పెట్టుకొనక జేయ నాయకుల తన్ను నడచుట ముఖ్యంధి.

స్వరాజ్యము బ్రాహ్మజేతరుల కేవలమందరము, బ్రాహ్మజేతరులు విద్యాపాత్ర స్థితిలో నున్నారనియు అందువలన నిష్పాదము స్వరాజ్య మవసరములేదని చెప్పి సాక్షాత్తులు బ్రాహ్మజేతరుల కనమాన పరచుటయే.

బెజవాడ, దొ.త.రాజు కోటేశ్వరరావు.

V ఆంధ్ర సమాజసభ

అయ్యా, ఈ సభ రాజ్యోత్సవసభయైన కర్నూలునందు జరుగుటకు స్థాపితోపసంఘమువారు తీర్మానించి రని తెలియవచ్చుచున్నది. ఈ తీర్మానము గంజాం జిల్లా వారికి తప్ప యెల్లరకు నామోదితంబై కాని సరిహద్దు లేక గాదా లున్నవని, నెల్లూరి యందు సభ కూడినపుడు గంజాం ప్రతినిధు లొత్తి బల్లి యుండిరి. నిజముగా నోడ్రులకును, తెలుగువారికిని గల రాషిడి, అచ్చటివారికే తెలుసునుగాని చుట్టుప్రక్కల వారి పోయి రెండోజూ బండివచ్చినవారికి మాత్రము తెలియను. బాగా యోచించిన, ఆంధ్రసమాజ సభ కర్నూలునందు క్రమక్రమముగా నాప్రాంతములనుండి తెలుగుజాతిల ముచిగాని వచ్చుట జరుగదని నా నమ్మకము. ఆంధ్రోద్యమవికాసము పొడగన్న వదలయై రన్నమాటయు కల్ల. కనుక నిప్పటిలో మరల సర్కారులకు రాజేమా యనెడి సందేహము! రాజపోయక భయమేమని కొందరు తలచు. సరిహద్దులములలో నెంతవరకు ఆంధ్రరాష్ట్రములో గలవలయునో, నెంత కూడదో, నిర్ధారణచేయుట యిట్టి తరుణములో సవరము. ధర్మస్వరూపులగు మాంజీగజావాలముల ప్రమాణవచనము లగుటకు కాల ముగన్న మయ్యడ, భాషాప్రయత్న రాష్ట్రనిర్మణమే, స్వ పరిపాలనమునకు మూలస్థానమై యుండవలెననెడి, ఆంధ్రోద్యమ దర్శకులు భారతీయ తల్లెలకును తెలియజేయుటకు తగు చర్యల వెంటనే స్థాయి సంఘము వారు బూనవలెను. హిందూజాతీయండు గల ముఖ్యపట్టణముల కేగి, ప్రతిరాజధానినందు గల విద్యావంతులకు నీ యాదర్శమును నచ్చజెప్ప కర్తవ్యమును సాధించ గడంగవలెను. వాక్యములు కొందరు పరరాజధానల కేగి, ఆంధ్రోద్యమ మాంధ్రులకే కాదు. భారతదేశమున కంతకు నిది మార్గదర్శకుని చెప్పవలయు.

సంయుక్త రాజ్యాంగ మేర్పడనున్న కాలములో ప్రస్తుతమున్న రాష్ట్రములనే రాష్ట్రములుగనుంచి సంయుక్త రాజ్యాంగవిధాన మేర్పడిన లాభములేను. పరిపాలనాపాతకములకును నున్న. వివిధభాషలు గలట్టియు, వివిధ ఆచార సాంప్రదాయములు గలట్టియు ప్రజలంతమాత్రము నైక సభి వృద్ధి జెందనేరదు. కనుక రాజ్యమును భాషనుబట్టి యెన్ని రాష్ట్రములైనను సకల విభజించుట రాజప్రవీణులకు లక్షణము. ఈ సూత్రమును ఆంగ్ల రాజనీతిపతులు గమనించదగును.

ఇట్టి తరుణమున, సరిహద్దుల విషయము పూర్వముగా చర్చజరిగి యొక విధానమును ఆంధ్రసమాజ సభ ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు యేర్పడుట కర్తవ్యమని తలంచవలెను. అందులకై నాదోక విన్నపము, మరియు, స్వరాజ్యసమితియొక్క గాని, దేశీయమహాసభయొక్క గాని, పరమావధి యొక్కటియే యని నా నమ్మకము. ఆంధ్రోద్యమమునకు పీఠయొక్క యంతర్భాగమని యెల్లరకు తెలిసినవిషయమే! అందున ఆంధ్రసమాజ సభ

రాజన్న డిశంబరు నెలలో, దేశీయమహాసభకు ముందు ఒక దినమున బరంపురమున జరిగి, అందు మన యుద్దేశ్యముల నెల్ల వ్యక్తపరచుట యిప్పటి పరిస్థితులబట్టి అవసరమని నాతలంపు. ఆ మార్గముననే కలకత్తానగరమున జరుగనున్న దేశీయమహాసభకు ప్రతినిధులెల్లరు పోవుదురు గాన ఒకరోజునకుముందుగా బయలుదేరి, బరంపురమున ఒక్కనాడే సభగావించవలయును. ఆంధ్రసమాజసభ స్థాయిసంఘము వారి విషయమును గమనించ ప్రార్థితులు. ఆంధ్రదేశాభిమానుల యభిప్రాయము లిందువిషయమై వెలువరించ ప్రార్థితులు. ఎవరో యెదియో వ్రాసివారిని తలంచక, యివిషయ మెంతవరకు అవసరమో, దీనివలన లాభమెదియో యోచించుడు.

గుంటూరు, చట్టి నరసింహారావు.

VI బెజవాడ రయిలు స్టేషను.

అయ్యా, బెజవాడకు నైజామురాష్ట్రమునందు వచ్చుకూలీలలో కొందరికి స్టేషను కనిపించుటయు అందు కొందరు ఆమహావ్యాధి వాతబడకుటయు అందరెరిగిన విషయమే. అని నెమ్మదిచి యిప్పటికి పుమాగు నెలనోజులకు పయగ అయినది. ఆవ్యాధి అయినను అచటనుండి వచ్చినవారలోనే తగిలి అంతటితోనే నివ్వినదిగాని యితర ప్రదేశములకు వ్యాపించలేదు. స్టేషను దాదా ఎట్లయినను అధికారుల ఆరావిడి బాధమాత్ర మధికమయిన దనుట కేలాటి సందియ మునులేదు. "నొంగులపదోన ఆరుమాడములకు కుక్కలు మొట్టా"నన్నట్లు ఇప్పుడు బెజవాడ స్టేషనులో స్టేషన్ ప్యాసుపోర్టుల నియ్యటకు ఇద్దరు వ్యక్తులు నియమించిరి. బెజవాడ స్టేషన్ లో ఎన్ని బండ్లు ఎచటెచట బయలుదేరునది, ఒక్కొక్క బండికి ఎందరు ప్రయాణికులుండునది, ఎన్ని టికెట్లు కొనుగోన, కొంచెములెలిపిన ప్రతిమనిషియు ఊహించగలడు. అట్టి ప్రయాణికులకు బండిపోవుటకు ముందు ముప్పావు గంటకాలముండగా టికెట్టులివ్వ ప్రారంభించెదరు. టికెట్టు చిక్కుట బెజవాడ స్టేషనులో ఎంతకష్టమో సాధారణముగా అందరికి అనుభవవేద్యమే. ఇట్టి స్థితిలో బండిపోవునని ఆతురతతో పోస్టునుపోర్టు చిక్కును, ప్యాసు పోర్టులేకున్న బండికి పోనివచ్చు. ప్యాసుపోర్టు వ్రాయుట కిద్దరు వ్యక్తులు మాత్రమే యుండిన ప్రజలెంత యిక్కట్టులు పడెనవచ్చునుచుండినో మీరే ఊహించుకొనుడు. నిమిషమునకు యిద్దరు ఎన్ని ప్యాసు పోర్టులు వ్రాయ గల నోబండి పోవుటకు ఒక అర్థగంట కాలముండగా కూడ గేటుతీయును రచుటకు వీలులేను. అట్టిస్థితిలో అందరికి ప్యాసుపోర్టునిచ్చుట గంభీరమా? ఆకాలములోకూడ నెన్నలు చెక్కుకొనుటకు కొంతకాలము. చేయితిమిట్టికి కొంతకాలము, నేళ్ల నెమ్మికి కొంతకాలముపోవును. పాపము క్రేస్త నోష్టు లెప్పుడును అనిమివ్రాసినగాని అవి కార్డునుజేపరుమీదగా పవను, కాన నిట్టి సందర్భములో నిమిషమున కెన్ని ప్యాసుపోర్టులు వ్రాయగలరో ఊహించుట, ఇందువలన బండిఅందరక ఎందరో కష్టపడనుండిన, పోనిండు. బండిపోయిన తరువాత అయినను ప్యాసుపోర్టు లిచ్చురా అని అలోచించిన పోయినతరువాత ఇవ్వరు. మరల బండిపోవుమందరే యిచ్చెదరట. సామాన్య ప్రజలకు టికెటుకు బండిపోయిన మరల స్టేషన్ మాన్యువల్ టికెటుమీద వ్రాయించుకొనవలయునని తెలియకు తెలిసినను అచటికిపోక భయపడిపోవాలక నష్టమునకు వాపోవువారును. ఆశేరులందును. ఈవిషయము వెంటనే మందలాధికారులకును, దొరతనమువారికిని విన్నవించి యొక్కట్టులు తొలగించి ప్రజలకు సౌకర్యము కలిగించవలయుననియు ప్రతికాధిపతులు ఈవిషయమున తమ ప్రధానవ్యాసంబుల లిఖించి ప్రజలకు దర్శింప కలిగించియు ప్రభుత్వమును, మందలాధిపతులను హెచ్చరించి త్వరలో నిట్టియిక్కట్టులు బాప ప్రయత్నించక ననియు ప్రార్థించు చున్నాము. నేను పెద్దనల్లపూడి దుగటికట్టును, 8792/21-8-17 గలదానిని కొనిప్యాసుపోర్టుతీసికొన నెంతకాలము వేచియున్నను లభ్యపడెనదికాదు. నాతోకొందరు బండికొరకని దుంద్యపులుండిరి. వారూరక వాపోవుచుండిరి. ఏమిచేయును బండిపోయి టికెట్ పొందంగ అని గోలపెట్టుచుండ టికెటుమీద రైల్వేవారిని జేదగా వారు నాటికి బండితీర్చినదియు, మరుదినముబండిమీద పోవుట కంగీకరించిరి. ఈబండిలో ప్రయాణ ముగిసిననాకు దాదాపు రు 1,000 లు నష్టమురావలయున్నది. దీని కెవరు బాధ్యులు? న్యాయవాదుల సలహానొంది దావాజేయ సంసిద్ధుడనయి యున్నాను. దొరతనమువారు సహితము ప్రజలలో నశాంతి ప్రబలమున్న యిట్టి యిక్కట్టుల తొలగింప ప్రార్థితులు.

ఒక ప్రయాణికుడు.

ఆమ్మతాంజనము డిపోవారి దివ్యోషధములు.

నామము	రూ.	తల.
అంజనము పండ్లు... 0.2		
అంజనము నూనెలు... 1.4		
అంజనము పండ్లు... 0.8		
అంజనము పండ్లు... 1.0		
అంజనము పండ్లు... 0.12		
అంజనము పండ్లు... 0.12		
అంజనము పండ్లు... 0.8		
అంజనము పండ్లు... 0.4		
అంజనము పండ్లు... 0.6		
అంజనము పండ్లు... 0.8		
అంజనము పండ్లు... 0.8		
అంజనము పండ్లు... 0.4		
అంజనము పండ్లు... 0.4		
అంజనము పండ్లు... 0.4		
అంజనము పండ్లు... 1.0		
అంజనము పండ్లు... 1.4		
అంజనము పండ్లు... 0.8		
అంజనము పండ్లు... 1.0		

ఆమ్మతాంజనము డిపో, మద్రాసు అందుబాటు.

డా. పి. డి. సావంత్.

సావంత్ ని వనోపధి సారసవర్ణి

అవధిని పూర్తి చేయుటకు అన్నివిధములను కలిపి వాడవలసి ముందు. ముందుగా, ముందుగా, ముందుగా.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన శస్త్రము.

ఈ శస్త్రమును వాడవలసి ముందుగా, ముందుగా, ముందుగా.

Proprietor P. L. SAVANT, Panaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

అంజనము పండ్లు... 0.2	అంజనము పండ్లు... 0.2
అంజనము పండ్లు... 1.4	అంజనము పండ్లు... 1.4
అంజనము పండ్లు... 0.8	అంజనము పండ్లు... 0.8
అంజనము పండ్లు... 1.0	అంజనము పండ్లు... 1.0
అంజనము పండ్లు... 0.12	అంజనము పండ్లు... 0.12
అంజనము పండ్లు... 0.12	అంజనము పండ్లు... 0.12
అంజనము పండ్లు... 0.8	అంజనము పండ్లు... 0.8
అంజనము పండ్లు... 0.4	అంజనము పండ్లు... 0.4
అంజనము పండ్లు... 0.6	అంజనము పండ్లు... 0.6
అంజనము పండ్లు... 0.8	అంజనము పండ్లు... 0.8
అంజనము పండ్లు... 0.8	అంజనము పండ్లు... 0.8
అంజనము పండ్లు... 0.4	అంజనము పండ్లు... 0.4
అంజనము పండ్లు... 0.4	అంజనము పండ్లు... 0.4
అంజనము పండ్లు... 1.0	అంజనము పండ్లు... 1.0
అంజనము పండ్లు... 1.4	అంజనము పండ్లు... 1.4
అంజనము పండ్లు... 0.8	అంజనము పండ్లు... 0.8
అంజనము పండ్లు... 1.0	అంజనము పండ్లు... 1.0

మోసపోకుడు

మోసపోకుడు మోసపోకుడు మోసపోకుడు.

మోసపోకుడు మోసపోకుడు మోసపోకుడు.

Waitles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

మోసపోకుడు మోసపోకుడు మోసపోకుడు.

మోసపోకుడు 56-0-0

మోసపోకుడు మోసపోకుడు మోసపోకుడు.

మోసపోకుడు మోసపోకుడు మోసపోకుడు.

మోసపోకుడు నెం. 553 రు,

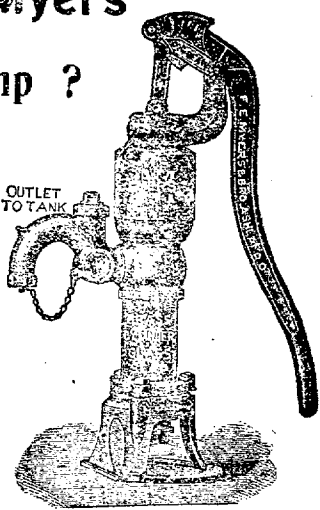
389

మదరాసు

మోసపోకుడు మోసపోకుడు మోసపోకుడు.

What is a Myers PATENTED Hand Pump ?

A new practicable, reliable and easy working appliance for drawing water from any depth up to 150 feet. Also for farm and stock use and small irrigation purposes. A large assortment of various designs always carried in stock. Write for full particulars and prices.

K. B. Joshi & Co., 321, Hornby Road Fort Bombay.

మోసపోకుడు మోసపోకుడు మోసపోకుడు.

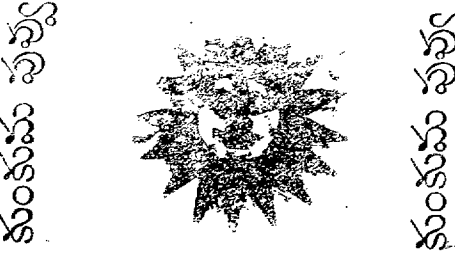
ప్రాణము గల బొమ్మలు

బొమ్మలు - బొమ్మలు - బొమ్మలు - బొమ్మలు.

మోసపోకుడు మోసపోకుడు మోసపోకుడు.

మోసపోకుడు మోసపోకుడు మోసపోకుడు.

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు కుంకుమ పువ్వు కుంకుమ పువ్వు.

మోసపోకుడు మోసపోకుడు మోసపోకుడు.

Oriental Soaps

ARE ALWAYS BEST for ECONOMY & COMPLEXION

THE ORIENTAL SOAP FACTORY:- GOABAGAN, CALCUTTA.

MADRAS AGENTS :- Messrs. V. J. AYYER & Co., Devaraj Mudali Street, MADRAS.